

VIENYBĖ

2/6
AUG 3 1953

LXVII M. 30 N. • 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. • 1953 M. LIEPOS (JULY) 31 D. • KAINA 10c.

DABAR

Rezoliuciją priėmus
Kalbant apie Koreją
V. Širvydo pastaba
Kun. Ylos šurum-bur

JUOZAS TYSLIAVA

Kersteno rezoliucija, kurią Vienybė taip pat nuosirdžiai rėmė, priimta visais Atstovų Buto balsais.

Nėra abejonės, kad šiam sveikintinam Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto sumanymui įvykdyti, ne mažai padėjo ir neseniai Washingtono įvykęs lietuvių sąs. krydis, kuriame dalyvavo daug Kongreso narių.

Kiekvienas geras sumanymas, "kurs naudą Lietuvai gal duot", anot Vaicaičio, privalo būti visų lietuvių remiamas.

Faktas, kad dabar Kongresas paskirs specialią komisiją, kuri tyrinėš, kaip Markvos banditai išprivartavo lietuvių tautą, pats už save kalba.

Korejos karas baigėsi, bet pati Koreja tebėsimėjama. Vienu kartu, tuojau po antrojo pasaulinio karo, atrodė kad Koreja, kurią japonai a. n. n. 1910 m. liepos 22 d., pagaliau vėl bus nepriklausoma valstybė.

Bet kur tau, Korejiečiai, kurie savo valstybę įkūrė dar prieš Kristaus laikus, nepaliki ramybėje ir šį kartą.

Tagi, prezidento Rooseveltto sumanymas, pavesti Koreją laikinai Amerikos ir Sovietų Sąjungos kontrolei, baigėsi — ku?

— Karu, kuris ją pavertė griuvėsiais.

Dabar, kai Korejos karas baigėsi (jeigu jis, iš tikrųjų, baigėsi), įdomu žinoti, kiek tas Rooseveltto sumanymas kaštavo Amerikai.

Deja, "policiniai veiksmai", išsivystę į vieną ilgiausių karų Amerikos istorijoje, mūsų kraštui kaštavo daugiau, kaip 15 milijonų dolerių ir apie 22.000 gyvybių, nekalbant jau apie sužeistuosius, kurių skaičius taip pat siekia dešimtis tūkstančių.

Aplamai paėmus, Korejos karas, kurio 90 nuosimčių naštos teko Amerikai, visais aspektais buvo tragiškas.

Net vadinamos taikos derybos buvo ilgiausios istorijoje: 520 dienu laikotarpyje įvyko 575 posėdžiai...

Vytautas Širvydas, šio laikraščio bendradarbis, kartą parašė:

"Jeigu norite, kad lietuviybė Amerikoje greičiau išnyktų, neikite šų savo pareigų: nelankytė draugijų susirinkimų, nemokėkite nario mokesčių, o laikraščiams, kuriuos skaatote, nesiųskite prenumeratų..."

Šia ironiška, kupina sarkazmo pastaba, parašyta prieš 13 metų, Vyt. Širvydas ne vienam pataikė į "tarpakį".

Bet abejotina, ar tada Amerikos lietuviuose buvo didesnis atoslūgis, negu dabar, kai daugelis senosios kartos veikėjų, kurių praetis darbu nuorėna's netenka abejoti, atvirai pasisako:

"Mes jau atidirbome. Tegū dabar veikia jaunesni, mokytesni ir gudresni už mus naujakuriai..."

Draugas praneša, kad "Ne-kalto Prasiždėjimo Seserų sodyba, Putnam, Conn., šiemet gavo... gražią dovaną — stovyklos daiktą."

Kapellonas kun. St. Yla parašė žodžius, kurie pačiame pirmame tos "gražios dalnos" posme taip skamba:

"Zaidžia, juokiasi ir šoka Mūsų šimtas iš visur. Visas dirba, visos mokos Visas šimtas šurum-bur." Rodos, Jean Cocteau yra pasakęs, kad snaudžiančiam

KARO PALIAUBOS KOREJOJE

Pietų Korejos prezidentas Rhee abe joja komunistų gera valia. — "Mes laimėjome karo paliaubas viename kovos lauke — ne taiką visame pasaulyje", — pareiškė prezidentas Eisenhoweris.

Ilgas, žiaurus, daug turto ir gyvybių kaštavęs Korėjos karas oficialiai baigėsi liepos 27 d. ryte, lygiai po 12 valandų nuo paliaubų sutarties pasirašymo Panmunjomo palapinėje.

Pagal šią sutartį, pasirašytą Jungtinių Tautų ir komunistinių valstybių (Korejos ir Kinijos) atstovų, abiejų pusų armijos pasitraukia du kilometrus atgal, tuo būdu sudarydamos pusrėčios mylios demilitarizuotą zoną, kertančią Koreją pusiau.

Pažymėtina, kad nei gen. Clark, nei Harrison, pasirašę paliaubų sutartį, nerodė ypatingo džiaugsmo. Pavyzdžiui, gen. Clark pareiškė, kad Jungtinių Tautų armijos ir toliau pasiliksiančios Korejoje, saugodamos ją nuo netikėto užpuolimo. Gen. Taylor amerikiečių atstuntosios armijos vadas, kalbėdamas savo kariams, pasakė, kad paliaubos — tai dar ne taika...

Iš kitos pusės, Pekino radijas rasigyrė "garbinga pergalė", taip pat išspėdamas, kad "reik'a budėti..."

Pietų Korėjos atstovai paliaubų pasirašymo ceremonijoje nedalyvavo. Vėliau prezidentas Rhee pareiškė:

"Aš buvau priešinos paliaubų pasirašymui todėl, kad mano ištikinimui, tai veda į dar didesnį karą, ir dar pavojingesnę komunistų agresiją. Bet dabar, kai jau pasirašyta, aš meldžiuosi, kad tas mano ištikinimas būtų klaidingas."

Kalbama, kad tarp Jungtinių Tautų valstybių ir Pietų Korėjos esanti pasirašyta sutartis, panaši esamai bendros pagalbos sutarčiai su Filipinais.

Kiek tai liečia Pietų Koreją, ypač jos pastangas apvienyti visą kraštą, tai turės būti sprendžiama politinėje konferencijoje, įvyksiančioje 90 dienų laikotarpyje.

Rugpjūčio 5 d. prasideda karo belaisvių pasikeitimas. Komunistai pareiškė, kad jie turi 12,763 sąjungininkų belaisvių, įskaitant 3,312 amerikiečių. Pagal sutartį, belaisviai turi būti grąžinti dviejų mėnesių laikotarpyje. Tai liečia ir sąjungininkus, turinčius 74.000 komunistų belaisvių.

Tie belaisviai, kurie yra priešingi komunistams ir atsisako būti reparažuojami, bus pasiūsti į neitralią zoną ir ten saugojami specialiu Indijos kariuomenės daliniu. Čia komunistų atstovai mėgins juos

įtikinti grįžti namo.

Ryšium su paliaubų pasirašymu, praeitą sekmadienį prezidentas Eisenhoweris, kalbėdamas per radijo ir televizijos tinklą, tarp kita ko, pasakė:

"Mes laimėjome paliaubas viename kovos lauke, — ne taiką visame pasaulyje."

Ta proga prezidentas pareiškė džiaugsmo, kad ir jo sūnus netrukus grįš namo.

Deja, daugeliui tėvų, laukiančių savo vaikų grįžtant iš Korejoje, kur vietos gyventojai per vėlai pasirašytos.

Sis "purvinas biznis" Korejoje pagaliau baigtas

APLINK PASAULI

● Liepos 28 d. Atstovų Butas priėmė prezidento Eisenhowerio pasiūlytą planą įvesti į Ameriką dar 240.000 i. migrantų, daugumoje pabėgusių iš anapus geležinės uždangos.

● Senatorius Taftas, kuriam prieš keletą savaičių New Yorko ligoninėje buvo padaryta operacija, tebėra gydymojo prižiūroje ir sakoma, kad jo sveikata esanti pablo. gėjusi.

● Liepos 28 d. Italijos parlamentas išreiškė nepasitikėjimą premjero de Gasperi vadovaujama vyriausybei. Krikščionių demokratų partijos vado sudaryta vyriausybė buvo priversta atsistatydinti.

● "Nėra prieštaraujančių tarptautinių problemų, kurių nebūtų galima išspręsti derybų ir susitarimo keliu tarp dviejų suinteresuotų pusių", — rašo Maskvos Pravda.

● Kai kurie užsienio diplomatai Maskvoje mano, kad Sovietų Rusija netrukus įteiksianti Amerikai formalų pasiūlymą sukurti Keturių Didžiųjų konferenciją.

● Valstybės sekretorius Dulles šiomis dienomis išskrenda į Koreją specialiai konferencijai su prezidentu Rhee.

● Jose Figures, 1948 m. įvykusio perversmo vadas, su didele balsų persvara išrinktas Costa Rica prezidentu.

● Milton S. Eisenhoweris, prezidento brolis, specialus JAV "geros valios ambasadorius", aplankęs 10 Pietų Amerikos valstybių, grįžta namo.

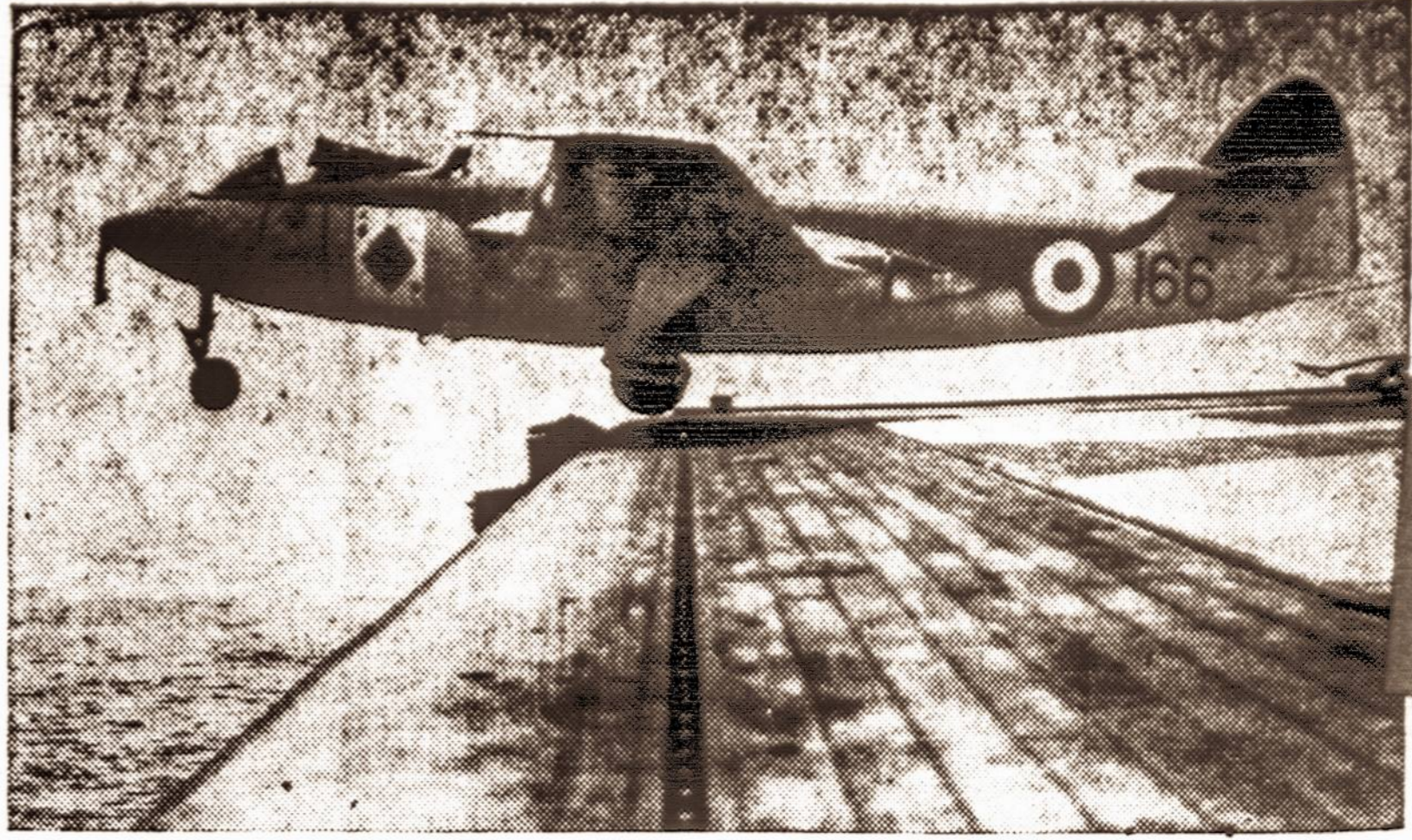
● Tūkstančiai Rytų Berlyno gyventojų, nepaisydami komunistų policijos grasinimų, kasdien vyksta į amerikiečių kontroliuojamą miesto dalį pasiimti "Eisenhowerio maisto pakietų".

● Du sprausminiai (jet) Amerikos karo aviacijos lėktuvai, pastatyti atominiams bomboms nešioti, šiomis dienomis perskrido Atlantą (iš Maine į Angliją) per 4 valandas ir 14 minučių.

● Korejos ir Kinijos komunistai netrukus grąžins 3,313 amerikiečių, esančių nelaisvėje. Karo Departamento žiniomis, komunistai turėję 13,285 amerikiečius. Kas atsitiko su likusiais? Ar komunistai juos išžudė?

● Washingtono politiniuose sluoksniuose manoma, kad dabar, pasirašius Korėjos paliaubas, kova dėl komunistinės Kinijos priėmimo į Jungtinių Tautų tarpą vėl prasidėsianti.

● Maskvos radijo žiniomis, nušalintas Baltgudijos premjeras Klečev ir Moldavijos teisingumo ministeris Banda. renko. Nušačiamo priežastis nepaaiškina, bet manoma, kad jie buvo Berijos šalininkai.

Britų karo lėktuvas pakyla nuo lėktuvnešio sparno...

KERSTENO REZOLIUCIJA PRIIMTA VISAIS ATSTOVŲ BUTO BALSAIS

Liepos 28 d. apie 6 val. vakare Atstovų Butas pradėjo svarstyti kongresmano Kersteno pasiūlytą rezoliuciją 346 n. Maždaug po pusės valandos svarstymo, rezoliucija buvo priimta visais Atstovų Buto balsais.

Pagal šią rezoliuciją, bus sudaryta speciali komisija, kuri šį rudenį pradės tyrinėti aplinkybes, kaip Sovietų Sąjunga okupavo Baltijos valstybes, kaip jose buvo praveisti

klastingi rinkimai ir kaip pagaliau tos valstybės buvo įjungtos į Sovietų sistemą.

Sąkytai tyrinėjimo komisijai Kongresas paskirs atitinkamą pinigų sumą.

Sumanymas tokią rezoliuciją pasiūlyti Kongresui priimti, gimė Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto galvose. Bet vienas dalykas sumanyti, rasti kongresmaną, kuris tą sumanymą pasiūlytų, ir kitas — jį priimti. Šiuo reikalu ALT Vykdomojo Komiteto nariai pakartotinai lankėsi Washingtono, tarėsi su Atstovų Buto Taisyklių Komisijos nariais ir pavieniais kongresmanais.

Kersteno rezoliuciją praveisti, nemažiau pasidarbovo mūsų veikėjai ir jų vadovaujamose organizacijose kolonijose. Įvairiu kongresinių distriktų atstovai buvo tiesiog užver-

sti laiškais ir telegramomis, prašant balsuoti už tą rezoliuciją. Lietuviams nemažai tal. kino ir latvių bei estų veikėjai.

Apie Kersteno rezoliucijos priėmimą pirmiausia pranešė New York Times.

Amerikos Lietuvių Tarybos sekretoriatas, pirmiau labai plačiai informavęs spaudą apie Kersteno rezoliucijos eigą, dabar nieko nepranešė. Tiesa, ALT pirmininkas pasirūpino painformuoti savo redaguojamą laikraštį. Tą patį padarė ir ALT sekretorius, pasiųsdamas savo laikraščiu telegramą.

Šio laikraščio redakcija mėgino telefonuoti į Informacijų Centrą, bet iš ten niekas neatsiliepė. Informacijų Centro vedėja, kuri, matyt, buvo išvykusi į Washingtoną, taip pat nieko nepranešė.

PADETIS APRIMO, BET NENURIMO

Volksbote rašo, kad per birželio 16-23 dienos sukilmą Rytinėje Vokietijos zonoje esą sovietiniam ūkiui padaryta nuostolių už 200 mil. DM. Apugulos padėtis buvo paskelbta 18 miestų ir 14 apygardų. Buvo sulmta daugiau kaip 1,000 liaudies milicininkų, o 130 jų karininkų už atsakymą vykdė įsakymus degraduoti. Minimieji policininkai buvo pasiūsti į 70 drausmės kuopų "pasitaisyti."

Rytinėje Vokietijoje padėtis aprimo, bet nenurimo. Per neramumus žuvo apie 300 žmonių, sulmtų dar yra apie 25.000.

Neramumai persimetė į Lenkiją. Lenkų partizanai netoli Koenigsuetės išsprogino 17 sovietų šarvuotųjų ir išskleidė raud. armijos dalinį. Buvo nutraukta susisiekimas tarp Frankfurto prie Odero ir Brest Litovsko.

Rokosovskis Aukšt. ir Žemut. Silezijoje dėl nuolatinio neramumų ir streikų pa-keibė apugulos padėtį. Ypač neramu Varšuvoje ir Frankfurte prie Od. Daugumas Sov. šarvuotųjų iš Berlyno buvo pasiūsti į Kuestriną ir kitas vietoves, kur buvo pasireiškę neramumai.

Magdeburge bolševikai sušaudė 19 kareivių, atsiskaliusių šaudyti į gyventojus. Padaugėjo rusų kareivių pabėgimų ir vakarus. Komunistų pareigūnai privengia viešai nešioti partijos ženklukus. Cekoslovakijoje žmonės dar daugiau kur ma. siškai neina į darbą. Būta taip pat neramumų Vengrijoje ir Rumunijoje.

STALINAS BUVĖS NUŽUDYTAS

Valstiečių Internacionalo leidžiama anglų kalba Peasant International Agency savo biuletenio liepos 11 d. pranešime skelbia, kad Stalinas mirė ne natūralia mirtimi, bet buvęs tieiog užmuštas savo vasaros rezidencijoje netoli Sočių. Jis kritęs kaip sovietinių valdovų tarpe kilusių nesutarimų auka.

P.I.A. teigimu, vad. "didžiariusiams" vadovauja Molotovas ir Bulganas, o "kaukazai" — Berija, Mikojanas ir Kaganovičius. Malenkovas stengiasi tarp abiejų grupių gudriai manevruoti.

Stalinus ilgą laiką aiškiai nerėmęs nei vienos, nei kitos atsikratyti armijoje pravestą šnipinėjimo sistemą. Tačiau niekas netiki, kad ji būtų istikima naujesiems Kremlio valdovams.

Ar Malenkovo gyvybei gresė pavojus?

Kada, kur ir kaip buvo suimtas Lavrenti P. Berija, Sovietų Sąjungos pirmasis vicepremjeras, vidaus reikalų ministras ir valstybės saugumo (MVD) viršininkas? Tai klausimas, į kurį tik dabar prancūzų žvalgams surinkus žinias Maskvoje, mėginama atsakyti:

Berija buvęs suimtas birželio 26 d. vakare Politbiuro posėdyje, įvykusiame Kremliuje.

Kartą Vienybėje jau buvo rašyta apie "šaudymus Kremliuje". Bet, kaip dabar paaiškėjo, tie "šaudymai" įvykę ne pačiame Kremliuje, bet prie jo vartų. Buvę taip: Gegužės 31 d. pro Kremliaus vartus važiuo. ves (grįždamas namo) premjeras Malenkovas. Ten stovėjęs sargybinis iššovęs ir sužeidęs jo šoferį. Sargybinis, kuris Berijos įsakymu buvo suimtas, aiškino, kad šoferis jam nepadarėdęs paso...

Kadangi šis įvykis kenkė pačiam Berijai, kaip saugumo viršininkui, tai jis įsakė suimti ir Malenkovo šoferį. Be to, Kremliaus sargybos viršininkas, pulk. Kruglova, Berija pakeitė gruzinų Irakli Maguelavišvili, buvusiu MVD baro vado Tiflise. Pažymėtina, kad pulk.

Kruglovas yra dabartinio vidaus reikalų ministerio Kruglovo, pakeitusio Beriją, brolis. Ar tai buvo paties Berijos paruoštas šamokslas prieš Malenkovą, sunku pasakyti. Gal na to, kad birželio 26 d. Kremliuje įvykusiame Politbiuro posėdyje Berijai buvo paruošti spąstai.

Sakoma, kad tas pocėdis prasidėjęs su įprastu rankų paspaudimu, draugiškomis šypsenomis ir t.t. Tik vėliau, Malenkovui pradėjus kalbėti ir piktai pulti Beriją, nuotaika pasikeitė. Berija, iš tikrųjų, pasijuto spąstose. Visos durybos buvo užblokuotos, ir Berija negalėjo nei pasišalinti, nei šauktis savųjų pagalbos. Po sėdžių pasibaigus, Berija buvo išvestas į kalėjimą.

Kova Kremliuje pradėjusi astrėti po to, kai Berija įvykdė eilę pervertimų tokiose respublikose, kaip Gruzija, Ukraina, Kazakstanas, Azerbaidžanas ir Lietuva, kur jis visais raktines partijos ir vyriausybės figūras pakeitė savo žmonėmis. Ypač drąsios reformos buvo padarytos pačioje Berijos tėvynėje Gruzijoje, kur į partijos ir valdžios kontrole sugrąžinti visi anksčiau buvę Stalino nemalonėje asmenys.

Mat, Stalinas, norėdamas Sovietų Sąjungos valdymą kontroliuoti Maskvoje, žiūrėdavo, kad niekas iš pavienių respublikų vadų neiškiltų aukščiau, negu reikia. Jiems suvaldyti diktatorius ten siūsdavo didžiariusius... Stalinui mirus, jo ipėdiniai nutarė tuos varžtus atleisti. Bet, girdi, nei Malenkovas, nei kiti jo bendradarbiai Kremliuje niekadoms nemanė, kad Berija, kaip vidaus reikalų ministras, eitų taip toli...

Kadangi Stalinas miręs anksčiau, negu buvo "užplaučiuota", tai didžiariusių grupė tada nespėjusi suimti visos valdžios ir savo rankas ir lig. laiku pašalinti Beriją. Tai buvo įvykdyta vėliau.

Berijos pašalinimas, kaip pažymi kai kurie britų laikraščiai, rodo sovietinės armijos stiprėjimą. Ji iš seno nori atsikratyti armijoje pravestą šnipinėjimo sistemą. Tačiau niekas netiki, kad ji būtų istikima naujesiems Kremlio valdovams.

KAIP BERIJA PATEKO Į SPĄSTUS

Ar Malenkovo gyvybei gresė pavojus?

Kada, kur ir kaip buvo suimtas Lavrenti P. Berija, Sovietų Sąjungos pirmasis vicepremjeras, vidaus reikalų ministras ir valstybės saugumo (MVD) viršininkas? Tai klausimas, į kurį tik dabar prancūzų žvalgams surinkus žinias Maskvoje, mėginama atsakyti:

Berija buvęs suimtas birželio 26 d. vakare Politbiuro posėdyje, įvykusiame Kremliuje.

Kartą Vienybėje jau buvo rašyta apie "šaudymus Kremliuje". Bet, kaip dabar paaiškėjo, tie "šaudymai" įvykę ne pačiame Kremliuje, bet prie jo vartų. Buvę taip: Gegužės 31 d. pro Kremliaus vartus važiuo. ves (grįždamas namo) premjeras Malenkovas. Ten stovėjęs sargybinis iššovęs ir sužeidęs jo šoferį. Sargybinis, kuris Berijos įsakymu buvo suimtas, aiškino, kad šoferis jam nepadarėdęs paso...

Kadangi šis įvykis kenkė pačiam Berijai, kaip saugumo viršininkui, tai jis įsakė suimti ir Malenkovo šoferį. Be to, Kremliaus sargybos viršininkas, pulk. Kruglova, Berija pakeitė gruzinų Irakli Maguelavišvili, buvusiu MVD baro vado Tiflise. Pažymėtina, kad pulk. Kruglovas yra dabartinio vidaus reikalų ministerio Kruglovo, pakeitusio Beriją, brolis. Ar tai buvo paties Berijos paruoštas šamokslas prieš Malenkovą, sunku pasakyti. Gal na to, kad birželio 26 d. Kremliuje įvykusiame Politbiuro posėdyje Berijai buvo paruošti spąstai.

Sakoma, kad tas pocėdis prasidėjęs su įprastu rankų paspaudimu, draugiškomis šypsenomis ir t.t. Tik vėliau, Malenkovui pradėjus kalbėti ir piktai pulti Beriją, nuotaika pasikeitė. Berija, iš tikrųjų, pasijuto spąstose. Visos durybos buvo užblokuotos, ir Berija negalėjo nei pasišalinti, nei šauktis savųjų pagalbos. Po sėdžių pasibaigus, Berija buvo išvestas į kalėjimą.

Kova Kremliuje pradėjusi astrėti po to, kai Berija įvykdė eilę pervertimų tokiose respublikose, kaip Gruzija, Ukraina, Kazakstanas, Azerbaidžanas ir Lietuva, kur jis visais raktines partijos ir vyriausybės figūras pakeitė savo žmonėmis. Ypač drąsios reformos buvo padarytos pačioje Berijos tėvynėje Gruzijoje, kur į partijos ir valdžios kontrole sugrąžinti visi anksčiau buvę Stalino nemalonėje asmenys.

Mat, Stalinas, norėdamas Sovietų Sąjungos valdymą kontroliuoti Maskvoje, žiūrėdavo, kad niekas iš pavienių respublikų vadų neiškiltų aukščiau, negu reikia. Jiems suvaldyti diktatorius ten siūsdavo didžiariusius... Stalinui mirus, jo ipėdiniai nutarė tuos varžtus atleisti. Bet, girdi, nei Malenkovas, nei kiti jo bendradarbiai Kremliuje niekadoms nemanė, kad Berija, kaip vidaus reikalų ministras, eitų taip toli...

Mj. gen. Ciang Wego, gen. Ciang Kai šeko sūnus, Amerikoje.

poetui po smakru reikia pakisti yla...

Nejaugi kun. Yla, kurį Aistis su Vaicaičiu (Lietuvių Poezijos Antologijos redaktorius) taip pat padėjo ant lentynos, nežino, kad taip rimuoti ("iš visur" ir "šurum-bur") yra viena septynių didžiųjų nuodėmių poezijoje?

MILZINIŠKOS IŠKILMĖS PRIE DARIŲS - GIRĖNO PAMINKLO

CHICAGO, Ill. — Dariaus-Girėno 20 metų sukaktį vietos lietuviai tikrai iškilmingai paminėjo. Reikia pasveikinti iškilmių rengėjus, mokėjusius išjudinti ne tik lietuvius, bet sudominti spaudą ir žymesnius amerikiečius. Didžioji vietos spauda labai plačiai rašė apie šią sukaktį, lyg tai būtų mūsų pačių laikraščiai...

Liepos 19 d. Dariaus-Girėno sukakties minėjimo iškilmės prasidėjo 2 30 v. p. p. Marquette parke, prie lakūnų paminklo. Čia pat įvyko kariškas paradas, kuriame dalyvavo Dariaus-Girėno posto nariai, armijos, karo laivyno ir policijos daliniai su vėliavomis, su orkestrais. Eisenoje taip pat dalyvavo vietos lietuvių organizacijos su Amerikos ir Lietuvos vėliavomis.

Iškilmių programai vadavo adv. Antanas A. Olis. Prelatas Urba pasakė invokaciją. Jungtinis choras, vadovaujant L. Simučiu, jr., ir J. Kudirkai, giedojo Lietuvos himną, Lietuvos esamę me gimę, A. V. nagalio parašyta didvyrių garbei Malda, J. Žilėvičiaus — Jaunime drąsus ir t. t.

Kalbėjo Lietuvos konsulas P. Daužvardis, Chicagos miesto mēra Kennelly, Indianos gubernatorius Craig, vietos lietuvis teisėjas Wells ir k.

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Laidotuvių Direktorai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.
Tel. LOcust 2-9229

QUALITY MARKET
VICTOR ABECCUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

IVY LEAF GRILL
Antonia Smith, Sav.
42 SCHUYLER STREET
AMSTERDAM, N. Y.

WILLIAM YALATIS
Vaukėrių automobilių taisykla
730-2 E. Moyamensing Ave
Tel. Howard 8-0596
Philadelphia, Pa.

WALLY'S RESTAURANT
Gerai žmonės, gerai gėrimai,
geras maistas
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-9838

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau,
kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

SIMON'S CAFE
S. KRAUCIUNAS, Sav.
Pirmos rūšies maistas
DU BARAI
Sokiai penktadieniais ir
šeštadieniais
26 ANDOVER STREET,
LOWELL, MASS.
2-8568

Gubernatorius Craig, tarp kita ko, pareiškė viltį, kad anksčiau ar vėliau Lietuva, kaip ir visos kitos boisevikų pavergtos tautos, atgaus savo laisvę, kad Lietuvos likimas priklausys nuo Amerikos... Šiam gubernatoriaus pareiškimui publika karštai plojo.

Programos vedėjas A. A. Olis publikai perstatė Dariaus-Girėno brolių Jučių su žmona, Girėno seserį Gylienę, Sandaros, Naujienų, Draugo redaktorius ir kt.

Programos metu viršum publikos skraidė du lėktuvai, pripuošę Amerikos ir Lietuvos spalvomis.

Iškilmėms baigiantis, Olis pasiūlė priimti rezoluciją, prašant kongresą tuojau svarstyti Kersteno rezoluciją, liečiančią Lietuvos bylą. Rezolucija priimta rankų pakėlimu.

Manoma, kad šiose iškilmėse dalyvavo apie 20,000 žmonių.

Aleksandras A. Zulpis

PAVIENIAMS SPORTININKAMS

Lietuviai sportininkai Šiaur. Amerikoje ar Kanadoje, ne pirklauš jokiame sporto klubul, norintieji dalyvauti rugšėjo mėn. 5, 6, 7 Chicagoje įvykstančiose III-se Šiaur. Amerikos Lietuvių Sportinėse žaidynėse iki rugšėjo 15 d. gali registruotis tiesioginiai Vyr. FASK-te — Ed. Vengiauskas, 6100 So. Peoria Ave., Chicago 21, Ill, suteikiant apie save šias žinias: Vardas - pavardė, amžius, tikslus adresas ir kokiose varžybose (sporto šakose) nori dalyvauti. Gyvenantieji už Chicago miesto ribų praneša, ar reikės aprūpinti nakvyne ir maistu.

Kartu su registracijos žiniomis siunčiama ir \$1,50 sportininko registracijos ir pradmės (starto) mokesčiams apmokėti.

Pavėluota registracija, ar prisusta be nustatyto mokesčio nepriimama.

Vyr. FASK-tas

Dalia Devenytė žinomų vienuomenės veikėjų dr. M. Devenjo ir Alenos dukterė, liepos 26 d. susižadėjo su dr. Kaziu Bobeliu, pulk. Jurgio Bobelio sūnum. Susižadėjęs, kaip ir jo tėvai, gyvena Chicagoje. Dalia Devenytė, kuriai dabar 20 metų amžiaus, ateinančiais metais baigs kolegiją Providence, R. I. Ji ten studijuoja sociologiją. Dr. K. Bobelis medicinos mokslą baigęs Vokietijoje Dabar jis praktikuoja Huntley, Ill. Sužieduotųjų pokylyje, kuris įvyko Deveniu ūkyje, Waretown, Conn., dalyvavo tėvai, jų giminės ir draugai. Vestuvės įvyks kitais metais, kai Dalia baigs kolegiją.

TRUMPAI

Kazys ir Ona Karpiai, gyvenę Cleveland, Ohio, paminėję savo 30 m. vedybą sukaktį ir ta proga liepos 25 ir 26 d. surengė priėmimą svečiams.

"Verstas", Kanados prekybininkų sąjunga, išleis vienkartinį leidinį "Lietuviai Kanadoje", kuriame bus sužymėti visų Kanados verslininkų adresai.

Juozas Bačionas netrukus išleis kompi. A. Vanagačio monografiją, kurios autorius yra Vyt. Alantas.

Dainavos Ansamblio sekančiam sezonui numato pastatyti M. Petrausko operetę "Sienapūtė", kurios dekoracijos ir scenos įrengimai kaštuosia keletą tūkstančių dolerių.

Atostogos — vienintelė gera proga prisiminti lietuvišką knygą. Tarp mūsų leidinių rasite:

M. Katiliškis, UZUOVEJA, novelių romanai	2.50
A. Skėma, SVENTOJI INGA, novelės	2.50
P. Merimee, KOLOMBA, romanai	2.50
Dr. P. Jonikas, LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA	3.00
Dr. P. Jonikas, GIMTOJO ZODZIO BARUOSE	1.50
L. Pirnadello, PIRMOJI NAKTIS, novelės	1.50
F. Mauriac, GIMDYTOJA, apysaka	1.75
L. Dovydnas, BROLIAI DOMEIKOS, romanai	2.50
Guy de Maupassant: KAROLIAI, novelės	2.50
A. Gailit, TOMAS NIPERNADIS, romanai	2.50
P. Lagerkvist, BARABAS, apysaka	2.25
K. Binkis, LYRIKA, poezijos rinkinys	2.00
V. Mykolaitis-Putinas, KELIAI IR KRYZKELIAI	2.50
Balys Sruoga, GIESMĖ APIE GEDIMINĄ	2.00
A. Munthe, SAN MICHELE KNYGA, I ir II dalyje po 2.50	
Balys Sruoga: KAZIMIERAS SAPIEGA,	2.50
K. Boruta, BALTARAGIO MALČNAS, romanai	2.50

Pirkdami knygų nemažiau, kaip už 10 dol. vienu kartu, naudokitės TERROS Knygos Klubo nariams taikoma 30% nuolaida.

Rašykite tuoj pat, ir nelikite atostogoms be knygų

TERRA

748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.

LIETUVIŠKAS ALUS

White Bear-Baltoji Meška

AMERIKOJE GAMINAMAS ALUS BE CHEMIKALŲ,
— LYGUS IMPORTUOTAM

Vienintelis atstovas Philadelphiaj
ir visai Pensilvanijai

OLNEY DISTRIBUTORS

BEER — ALLE. PORTER — SODA

132 West Tabor Rd., Philadelphia 20, Pa.

Office Phone Residence
GLadstone 5-2272 GARfield 6-7563

Be to, importuotas "Munchner Lowebrau". Įvairiausių rūšių amerikoniško alaus irgi galima gauti.

MŪSŲ ŽINIOS

BALTIMORF, Md. — Liepos 4 d. Mikolojūno parke įvyko LSB šėrininkų surengtas piknikas. Publikos buvo apie 300, liks ir pelno.

Kadangi buvo atostogų laikas, tai piknike matėsi daug svečių ir iš kitų miestų.

Reikia pažymėti, kad jau antri metal LSB šėrininkų vardu piknikus rengia jaunesnės kartos lietuviukai, kurių dauguma turi paveldėję sėrus iš savo tėvų. Siemet, išsėkyrus pirmininką, visą salės b-vės direktorių valdybą sudaro jaunuoliai, ir visi neblogai kalba lietuviškai. Tai yra džiuginantis reiškinys, kad čia gimę ir augę jaunimas imasi tokio veikimo.

Ta pati jaunuolių valdyba, norėdama pagerinti biznį, nutarė įtaisyti vėsinimo sistemą. Toliai svečiai

Atostogų proga — Baltimorę atlankė buvęs baltimorietis Petras Jaras su žmona ir dukrele iš Norwood, Mass. Be to, Juozas Guzevičius su žmona iš Mattanapan, Mass.

Guzevičiai buvo apsištoje gas J. Budelius, 1893 Weeks Ave., ir ta proga atlankė P. Jarus ir B. Skullius. J. P.

AR JAU TURI PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNĄ?

Vasaros atostogų metu nešėišk į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsiderės greitai susiras lietuvių koloniją, istaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to ŽINYNE rasite smulkiai išaiškintą naują Jungt. Amer. Valstybių Walter - McCarren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai išsuprantamai išaiškintą JAV mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ir patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami Žinyną jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių istaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. Žinynas būtinais reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalaukite pas platintojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasirašiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 31 W. 22 St., New York 24, N. Y.

Komp. Petras Sarpalius, iki šiol gyvenęs Chicagoje, pastoviai apsigyveno Floridoje.

KUR DINGO TREMTINIAI?

LAWRENCE, Mass. — Birželio mėn. mūsų miestas šventė 100 metų sukaktį. Prieš minėjimą, miesto mēras Buckley sukviėtė tautybių atstovus ir jiems paaiškino, kad 100 m. mi nėjime turi tautybės pasirodyti savo kultūriniais sugebėjimais, o tuo pačiu jos irodys savo pajėgumą ginant pavergtų tėvynių reikalus.

Vadovauti buvo išrinkti Jonas Stundza ir Jonas Urbonas, abu Liet. Pil. klubo nariai.

Pagal savo išgales, buvo daug padaryta ir paradedalyvavo seniai čia atvykę ir čia gimę lietuvių vaikai. Deja, prie parengimo visiškai neprišdėjo naujai atvykę ir nē viešas nedalyvavo elsenoje.

Argi nekeista, kad Lietuva labiau myli prieš 40 metų čia atvykę, arba čia gimę ir Lietuvos nematę, negu tie, kurie save vadina "profesoriais". Jie tur būt mano, kad sulinde po "tėvelio" sparneliu, susilauks vėl Nepriklausomos Lietuvos?

J. PENKŲ PALAIDOJUS

LAWRENCE, Mass. — Liepos 11 d. anksčiau rytą staiga mirė Justinas Penkus. Neįtikėtina žinia buvo sutikta visų jo draugų ir pažįstamų. Ir kas gi galėjo lengvai patikėti, kad užvakar ir vakar matė J. Penkų vaikštinėjantį, o kiti ir kalbėjosi, o šiandien jau jis guli pašarvotas Volungevičiaus šermentinėje.

Justinas Penkus į Ameriką atvyko apie 1912 m. Pradžioje gyveno Waterbury, Conn., o vėliau apsigyveno Lawrence ir čia išgyveno apie 30 metų. J. Penkus buvo geras lietuvis ir iki paskutinės dienos jo namus lankė tautiniai laikraščiai. Apie 1930 m. J. Penkus aplankė Lietuvą ir visada rūpinosi Lietuvos Nepriklausomybės atgavimu.

Per trumpą laiką šį lietuvių kolonija amžinai atsivėikino su gerais tėvynainiais: Janukaičiu, Petrikoniū, Cilėtūni, o 14 d. liepos mėn. miesto kapuose palaidojo Just. Penkų. I. kapus palydėjo Justina daugelis draugų, pažįstamų. Jo kapas virto kalnu gėlių, kalboje dar nėra buvę. Žinynas būtinais reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui.

Liūdėsy paliko žmoną ir apie 13 metų dukrą Dianą.

Išėškis, Justai, svečioje šalyje, nes mūsų gimtinės žemė yra pavergta ir Tavo siekimai neišsilydė. Tavo vienmintiniai draugai, tautinė spauda tes Tavo darba ir, anksčiau ar vėliau, Lietuva bus laisva.

A. B.

Jau iškjo iš spaudos. Gaunama leidykloje ir pas spaudos platintijus.

SITEDAS ZOBARSKAS

AUSRELE

ELEMENTORIUS

PATRIA

Post Office Box 1291
STAMFORD, CONN.
Kaina \$2.25

Kurie norite įsigyti vasarnamį ar ūkį ir sveikam kalnų ore ilgiau gyventi prie upelio ar ežerėlio arčiausiai Adirondacks kalnų, kreipkitės į namams pirkti bei paroduoti, dokumentus sudaryti bei apdrausti.

M. Kerbelio ir sūnaus istaiga,
183 EAST MAIN ST., AMSTERDAM, N. Y. Tel. 1656

UNION BRONZE FOUNDRY

High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS

SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL: 3-4696

HOTEL GRUSH

RESTORANAS ir BARAS

ADAM GRUSH, Savininkas
Is kitų miestų atvykę tautiečiai visada gali gauti patogius ir nebrangius kambarius.
200 North Broad St., Philadelphia, Pa.
LOcust 7-9274

PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UZEIGA

ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pensilvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS

VYNAI — LIKIERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE

RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

TRAUN'S BAR

AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

HOLLYWOOD INN & HALL

ELZBIETA RUDAUSKIENE,
Savininkė
Baras ir salės pramogoms
2419 W. 43rd STREET CHICAGO, ILL.
Tel. VJrginia 7-9880

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENCED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel. DE 4-5136
PHILADELPHIA, PA.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA, PA.
Moderniška laidojimo istaiga: didelė graži kopyčia, erdvi salė su baru, pakelvingiems suteikiama nakvyne — viskas nemokamai. Nelaimė valanda kreipkitės į mūsų istaiga, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę suteikti geriausį pataravimą.

KAIP PLYMOUTHO LIETUVIAI ATSISKYRĖ NUO LENKŲ

Kodėl lietuviai ir lenkai neišsitemo vienoje bažnyčioje? - Barbariškas lenkų elgesys sujaukino Wyomingo slėnio gyventojus. - Pirmoji lietuvių parapija Amerikoje. - Vienybės Lietuvninkų leidėjo Juozo Paukščio ir kitų veikėjų bėdos su kun. Burba.

Jono Šilupo iniciatyva, pirmoji lietuviška parapija buvo pradėta organizuoti New York'e. Bet anais laikais didžiausias lietuvių sąjūdis buvo Plymouth, Pa. Čia pradėjo eiti Vienybės Lietuvninkų. Čia, galima sakyti, buvo Amerikos lietuvių tautinio atgimimo pradžia, lietuvių lūpų...

Kai Plymouth, Pa. įsikūrė katalikų parapija, jai priklausė visi vietos katalikai - ariai, slavai, lietuviai ir lenkai. Kadangi ariai buvo vadovaujamas elementas, tai savaimė suprantama, kitų tautų žmonės jiems buvo tik įnamiai. Gal dėl to ir kilo nesupratimai, vėliau atskleidė ne tik slavus nuo arių, bet ir lietuvius nuo lenkų. Tiesa, pradžioje buvo pastatyta bendra lenkų - lietuvių bažnyčia. Šios bažnyčios statyboje dar teko dirbti ir mano tėvui, Mikui Totoriui.

Paskutinis šios bažnyčios klebonas buvo kun. Varnagiris.

Pradžioje lenkų - lietuvių parapija stipriai laikėsi. Kleik vėliau jie ir kapines įsigijo. Bet tarp lietuvių ir lenkų pradėjo lėpsnoti neapykantą. Kadangi kun. Varnagiris labiau pataikavo lenkams, pamokslus sakydamas lenkiškai, tai jau 1889 metais lietuviai pradėjo reikalauti ir savų teisų. Jie reikalavo, kad vieną sekmadienį apeigos būtų atliekamos lietuvių, o kita - lenkų kalbomis.

Tais metais Vienybės Lietuvninkų leidėjas Juozas Paukštys, Jonas Šilupas ir kiti pasikvietė į Plymouthą kun. Burbą. Tai, žinoma, lenkams nepatiko.

Dėl to tarp lietuvių ir lenkų kilo vaidai ir net peštynės. Kun. Burba ir Vienybės Lietuvninkų pradėjo varyti smarkią agitaciją, reikalaudami teisų ir lietuviams. Matydami, kad su lenkais vistic negalės susitarti, be to, patyrė, kad lenkai bažnyčią pavėdė vyškupui O'Hara, lietuviai tiek iširdo, kad vieną gražią dieną, susirinkę ties dar ne-

baigta bažnyčia, išdaužė jos langus. Tada lenkai užrakino klebonijos duris ir lietuvių kunigo daugiau neįleido.

Vyskupas O'Hara, išgirdęs apie tą triukšmą, leido lietuviams atsiskirti, įsakydamas lenkams imokėtų pinigų dalį gražinti. Kai lenkai nesutiko, tai lietuviai, susitarę, nuėjo į bažnyčią ir išnešė monstranciją, kieką ir apie keturis arnotus. Tada lenkai apskundė lietuvius teismui. Tačiau teismas tuos daiktus pripažino lietuviams.

Taip skilo lenkų lietuvių parapija Plymouth'e.

Maždaug po mėnesio laiko vienam lietuviui mirė du kūdikiai. Kun. Burba, nežinodamas ką kita daryti, leido atplėšti kapinių spyną ir palaidoti kūdikių lavonus. Kadangi tos kapinės buvo pirktos ne tik lenkų, bet ir lietuvių pinigais, tai kun. Burbos elgesys, rodos, nebuvo nieko pikto.

Bet kaip pasielgė lenkų parapijos vadas, karčiarninkas Marcin Wikiewicz, patyręs apie kun. Burbos patvarkymą? Jis pasikvietė gaują lenkų, nuėjo į kapines, atkasė kapa ir tų dviejų kūdikių grabelius sudaužė, o lavonėlius išmetė per tvora...

Tas didysis - tai mano...

Toks žiaurus to lenko žygis sujaukino visus Wyomingo slėnio gyventojus. Toks barbariškas lenkų elgesys dar labiau atstūmė lietuvius, jau ir taip nutarusius kurti savo parapiją, savo bažnyčią.

Tokiu būdu Plymoutho lietuvių bendruomenė, su kunigu Burba priešaky, galutinai nutarė organizuoti savo parapiją. Tuojau į čia stojo Vienybės Lietuvninkų leidėjas Juozas Paukštys, bankininkas ir salūninkas Antanas Pajaujis, salūninkas M. Totorius ir kiti. Ir, roods, 1890 metais jau buvo įkurta pirmoji grynai lietuviška šv. Kazimiero parapija.

Kun. Burba, atvykęs į Ameriką, tikrai nuosirdžiai ir energingai dirbo savo žmonių gerovei. Tik galia, kad vėliau jis nepajėgė išlaikyti toje lygsvaroje, kuri visuomenės darbininkui taip reikalinga.

Pastaciūs šv. Kazimiero bažnyčia, Plymoutho lietuvių parapija augo, o drauge su ja didėjo ir kun. Burbos, kaip klebono, pajamos. Kai bažnyčia jau buvo baigta statyti, reikėjo sumokėti paskutinę 3,000 dolerių skolą. Dėl to parapijos komitetas, Juozas Paukštys, (Nukelta 1 psl.)

LIETUVIŲ BENDRUOMENIŲ PIRMINKŲ SUVAZIAVIMAS

Vokietijos Krašto Valdybos būstinėje Hannoverėje, birželio 27-29 dienomis įvyko PLB Europos Kraštų Valdybų pirminkų arba tų bendruomenių igaliojinių metinis suvažiavimas, kuriame dalyvavo 7 Europos kraštai.

Didžiąją Britaniją atstovavo bendruomenės ir DBLS pirminkas M. Bajorinas, Belgiją bendruomenės pirminkas Pr. Sekmokas, Daniją bendruomenės pirminkas C. Šlašinskas, Italiją bendruomenės igaliojotas Romos Apylinkės Valdybos narys kun. V. Kazlauskas, Prancūziją Laikinojo Organizacinio Komiteto ir Prancūzijos Lietuvių Šalpos Draugijos pirminkė O. Bačkienė, Šveicariją bendruomenės pirm. inž. J. Stankus ir Vokietiją bendruomenės pirminkas inž. Pr. Zundė.

Svečiais suvažiavime dalyvavo Vilko URT valdytojas dr. P. Karvelis, Vilko nariai J. Glemža ir J. Jakš-Tyris, Britanijos Lietuvių redaktorius Br. Daunora, Mažosios Lietuvos Tarybos pirminkas Erd. Simonaitis, Amerikos Balso

atstovas ir Vokietijos Krašto Valdybos nariai: J. Lukošius, A. Venclauskas ir E. Žilius.

Suvažiavimui, pakaitomis pirmininkavo: Pr. Zundė, Vokietija, M. Bajorinas, Didž. Britanija ir C. Šlašinskas, Danija, Sekretoriavo A. Makarskas, Vokietija.

Suvažiavimą sveikino raštu: Lietuvos Diplomatijos Sefas Ministeris St. Lozoraitis, Lietuvos Ministeris Londone B. K. Balutis, Lietuvos Pasiuntinys Pietų Amerikoje dr. K. Grauzinis, Lietuvos Igaliojotas Ministeris Brazilijoje dr. Fr. Meieris, e. Lietuvos generalinio konsulo p. Kanadoje V. Gylis, lietuvių bendruomenių vardu: Venecuelos - inž. V. Venckus, Kolumbijos - kun. N. Saldukas, SDB Australijos - J. Valčaitis ir Lietuvių-Latvų Vienybės vardu - maž. hist. J. Bračas. Teleqramomis sveikinimus ir linkėjimus suvažiavimui atsiuntė Lietuvos Tarybos Komiteto vardu V. Šlašinskas ir Austrijo lietuvių bendruomenės vardu jos pirminkas, S. Glionertas.

Penki indėnukai, atvykę iš Winnebago, Nebraska, New Yorko Penn stotyje jaučiasi kaip namie.

VOKIEČIŲ DĒKINGUMAS LIETUVIAMS

"Goettinger" Arbeitskreis, rytų Vokietijos mokslininkų darbo ratelis, rinkdamas sutartam su Vokietijos Krašto Valdyba knygos išleidimui medžiagą, kreipiasi per spaudą "į visus rytprūsius", su tokiu atsisaukimu:

Goettingeno darbo ratelis jau kartą gavo tremtinių paramą, kai 1950 metais kvietė siųsti jam pranešimus apie užsieniečių save atšildančios pagalbos veiksmus masinių tremimų metu. Gausiai suplaukę pranešimai padėjo išleisti veikalą "Zmoniskumo dokumentai", kuris pasaulyje rado didelį atgarsį ir jau yra išverstas į anglų ir prancūzų kalbas.

Tame veikalke, dėl juo siekiamų specifinių tikslų, tekiama trumpai paminėta, kad daugelis rytprūsių laike sovietinės okupacijos pasiaukojančia, savęs išsivadavimą lietuvių pagalba buvo išgelbėti nuo bado mirties. Šiandien reikia šiai kaimyninei ir draugiškai tautai pareikšti padėką, juo labiau, kad jos dalis kartu su

mumis neša benamių likimą, o kita dalis tėvynėje tebekendžia bausius persekiojimus.

Goettingeno darbo ratelis, drauge su rytprūsių organizacija, prašo visus rytprūsius siųsti pranešimus, kuriais būtų pavaizduota, kaip lietuviai nuo 1945 metų gelbėjo badojančius vokiečius. Kad tinkamai įvertinus šią pagalbą, reikia išryškinti tiems žmonėms susidariusį dėl to pavojų ir nušviesti Lietuvos ir Rytprūsių būklę. Mes tikime, kad vargiai kas gali būti gražesnio, kaip pareikšti padėką pagalbė. Juslems didžiausiam varge, kol šita pagalba negali būti atlyginta veiksmas.

Pasirašo dr. Herbert Kraus, teisių profesorius, Goettingeno darbo ratelio pirminkas.

PIRMOSIOS BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOS DIENOS

Švietimo žlugimas Lietuvoje

10
DAR gavėnios pradžioje plito gandai, kad Vėlykų atstogų nebūs. Daugiausia pranašavo vyresniųjų klasių mokiniai. Jų pranašystės išsipildė. Prieš Vėlykų sekmadienį gavome švietimo komisariato aplinkraštį, kuriuo panaikintos Vėlykų atstogų ir įsakoma visoms Tarybų Lietuvos mokykloms dirbti.

Prieš pat Vėlykas kompartijos atstovas sušaukė visų mėsos mokyklų mokytojų susirinkimą, kuriame ejis aiškino, jog Vėlykų atstogus yra buržuai ir dvasininkų išmisias. Nėgana sako, kad tos atstogos jau panaikintos, bet visi mokytojai turi mokinius taip nutiekti, kad jie patys būtų tam fanatizmui priešingi. Be to, kompartijai yra žinoma, kad dangelis mokytojų tam fanatizmui akiai tiki ir sekmadienį nials eina į bažnyčią. Jie tokiu neleistinu elgesiu užkrečia mokinius. Kleikvėnas Tarybų Lietuvos mokytojas privalo žinoti, kad jo būtinai pareiga žūrėti, kad mokiniai nelankytų bažnyčių. Mokytojai turi žūrėti, kad tos bažnyčios virstų susirinkimų salėmis bei teatrais. Taip kabėjo Stalino pakalikas.

Po savo kalbos, jis prašė duoti jam žodžių arba raštu klausimus. Tačiau nė vienas mokytojas nieko neklausė. Tiesa, vienas mokytojas pasi-

JONAS MISKINIS
Antrą dieną Vėlykų visi mokytojai atėjo į darbą. Sargul suskambinus, nuėjome į klases, nė vieno mokinio koridoriuose nesimatė. Po kelių minučių iš kiemo ėmė rinktis į klases mokiniai. Susirinko apie du trečdaliai mokinių. Žydu tautybės vaikų nė vieno nebuvo.

Mokytojai tą dieną mokinių neklausinėjo, tik anekdotus pasakojo. Rytąjus dieną gavome iš kompartijos raštą, kuriuo buvo reikalaujama tuojau prisitvartinti nebuvusių antrą Vėlykų dieną pamokose vardinę sąrašą. Pirmoji eilė surašė žydu tautybės mokinius. Kompartija pasikvietė gimnazijų direktorius ir čia pat jiems išdorojo papelkimą už mokinių neatvykimą į pamokas. Vietos komunistų vadovybė ir enkavedistų viršininkas reikalavo, kad visus tuos mokinius, neatvykusius antrą dieną Vėlykų į pamokas, direktoriai iš gimnazijų pašalintų. Kompartijos pirminkas, rusas, pareiškė visai priešingą nuomonę. Jis kalbėjo filigal ir tų kitko priminė, kad mokyklinis jaunimas čionai buvo auklėjamas fašistinėmis idėjomis. Dabar gi nenorėkit, sakė jis, kad per trumpą laiką visos tos negerovės išnyktų. Jis siūlė mokinius pašalinti iš gimnazijų, bet tik įspėti jų tėvus ir jų vaikus, kad daugiau taip nepasikartotų. Jo

pasūlymą parėmė gimnazijų direktoriai. Tai va taip ir nušildavo vietinius komunistus. Tokiu būdu nei vienas mokinių nebuvo iš gimnazijos pašalintas.

Komunisto Meškauskio propagandinė paskaita

Enkavedistai ir kompartija švietimo komisariatui pranešė, kad Marijampolės moksleiviai labai atsparūs ir nepalenkami komunistų pusei. Matyt, švietimo komisariatą tuo susirūpino ir vieną sekmadienį atsuntė į Marijampolę Meškauską, žymų komunistą, gabų propagandistą. Mokinį prigūžėjo pilnutėlis saulė. Čia juos Meškauskas įsėjusmingai pasveikino ir davė žodį tarti atsivežtam iš Kauno kažkokiam studentui komunistui. Šis prakaituodamas kabėjo daugiau kaip valandą laiko, bjauriausiais žodžiais šmeižė buvusią Lietuvos valdžią, o į padanges kėlė Lenina, Stalina, kurie jam dabar duoda progos aukštųjų mokslų siekti. Mokiniai labai nerimavo ir iš vietų replikavo. Po "studentiškos" paskaitos, "patriotišką" žodį tarė pats Meškauskas. Jis taip nejuodino praecties, sakė joje buvo ir šviesių prosvaisių, tik ne visiems jos švietusios. Seniau aukštųjų mokyklų duryb buvo atdaros tik buožių vaikams, o dabar jos visiems plačiai atidarytos. Parvežtoji draugo Paleckio iš Maskvos saulė dabar visiems vienodai šviečia ir šildo.

Baigęs kalbėti, prašė duoti jam paklausimus kaip kas nori - žodžiu arba raštu. Moksleiviai buvo įkaitinti melagiškais tauškalais, todėl

ir apipylė jį įvairiais klausimais, į kuriuos jis nepajėgė atsakyti. Pirmieji klausimai buvo tokie: "Kodėl draudžiama Lietuvos Himnas giedoti? Kodėl Lietuvos Vytis pašalinta iš mokyklų?"

Ar Dr. Vincas Kudirka irgi buvo buržuais? Kodėl iš visų mokyklų pašalinti Kudirkos, Basanavičiaus, Rytiškių Jono, Marionio, Vytauto Didžiojo ir kitų Lietuvos žymių vyrų paveiksai? Kodėl uždaryta skautų organizacija? Už ką bolševikai į kalėjimus sukūso Lietuvos visuomenininkus ir kultūrininkus? Kodėl Lietuvos komunistai apvilkti bolševikiškais uniformomis? Kodėl iš Lietuvos prekės vežamos į Sovietų Sąjungą? Ar tikrai Markso ir Engelo mokslas yra visų mokslų mokslas? ir t.t.

Dėl Lietuvos Himno jis ėmė aiškinti, kad jis nesą draudžiamas giedoti ne viešoje vietoje. Mokiniai chorų šaukė: "Meluoji", o kiti pradėjo niūniuoti himno žodžius. Bandė dar ir į kitus klausimus atsakyti, bet atsakymai buvo laconiški. Kai kurie aukštesniųjų klasių mokiniai naujus klausimus jam davė, o kiti iš pakampų replikavo ir švilpė. Enkavedistai akimis ir ausimis sekė replikuojančius. Mokiniai, pastebėję, pradėjo šaukti: "Sakė, kad šis moksleivių susirinkimas yra uždaras ir jame galime atvirai kalbėti, o čionai tiek šnipų..."

Mokiniai pradėjo skirstytis, o Meškauskas pasiliko su sėbrais, nusiminęs, nė vieno klausimo tinkamai neįsaiškinęs. Taip ir išdūmė neko nelaimėjęs, bet dar labiau mokinius suerzinęs.

BLUE BYRD INN
Restoranas - Baras
SALIA ROKKANKOMA EZERO
Rinktiniai gėrimai. Europietiška virtuvė.
ISNUOMOJAMI KAMBARIAI
Puiki vieta sutojimui, pasilinksmimui ir poilsiui.
Medžiails apsuptas plotas piknikams. Daug vietos automobiliams.
SMITHTOWN BLVD., LAKE ROKKANKOMA, L. I.
Tel. RO 8584

Biznio telefonas Evergreen 4-9672
Vedžio rezidencijos Evergreen 4-1913
**LIETUVIŲ AMERIKOS
PILIEČIŲ KLUBAS**
Puiki salė išnuojama baldams, banketams, vestuvėms, parėms ir kitokiems pokyliams.
JUOZAS ŽAKARAUSKAS, vedėjas
280 UNION AVE., BROOKLYN, N. Y.

Niekur nerisite tokios smagios vietos atostogoms kaip
MENDERIŲ VASARVIETĖ
Sviežias ir gardžiai pagamintas maistas, sveikas kalnu oras ir gražūs vaizdai.
Busai į Liberty eina iš New Yorko, Newarko ir kitų vietų.
Atvykę į Liberty, prašoma paskambinti:
ONA MENDERIENE
WHITE SULPHUR SPRINGS, N. Y.
Tel. Liberty 520 M 2

ATOSTOGOS PRIE BANGUOJANČIO VANDENYNO - VIENAS MALONUMAS
THE SEA GARDENS
G. GOLDMAN, Sav.
PUIKŪS KAMBARIAI, SVIEŽIAS MAISTAS
1201 Ocean Ave. Bradley Beach, N. J.
Tel. ASbury Park 2-9606

PALANGA
Savininkė: Janina Brazinskienė ir Jonė Žukauskaitė
Vasarnamis, kaip Palangoje, prie atviro jūros, tarp pušų. Kambariai su valgiu arba su teise naudotis virtuve.
Vieta pasiekiamą traukiniais iš New Yorko Penn stoties, arba autobusais bei automobiliais Route I-9 ir Route 35.
Prašoma rezervuoti iš anksto. Kainos prieinamos.
305 Park Place Ave., Bradley Beach, N. J.
Telefonas: ASbury Park 2-9126

REAL ESTATE Albert M. Zillian (Zilinskas)
Nusibodo didmiesty gyventi? - Mes turime pardavimui namų, vasarnamių ir žemės sklypų gražioje gamtoje, po visą Long Island.
74 Main St., Northport, L. I.
Tel.: 2272 ir 108

SANTARVĖ IR KITI MŪSŲ VEIKSNIAI

Kas kliudo socialdemokratams ir santarvininkams išsiaiškinti? - Nedera, demokratams būnant, skleisti išsigalvotus ir nepatikrintus dalykus. - Neaišku, apie koki Vliką, "kaipo toki", kalba Darbas.

Rašo J. BALTRČNAS

KODĖL NENORIMA ISSIAIŠKINTI?

Daugumas mūsų laikraščių ir žurnalu taip susirūpinę savimi, kad ignoruoja viską, kas "ne jų." Taip einama prie idėjinio susinimosi ir užsidarymo savo mažuose lukštuose. Mes visuomet manėme, kad reikia ir naudinga dalintis nuomonėmis. Rašome apie kitus, domimės, ką kiti rašo apie mus. Jei kur sutinkame, galime išsiaiškinti.

J. Bikinis nagrinėja Santarvės I nr. išskeltus LRS uždavinius ir - neranda nieko, su kuo jis pats nesutiktų. Visokiariopa pagalba krašto išsilaikinimo kovai, krašto primatas (tik LRS jį daug giliau ir plačiau supranta, negu vien tik įsijungimą ateityje išlaisvinto krašto gyvenimui), Lietuvos valstybingumas, padėties krašte atidus sekimas ir iš to išeinantis krašto ateities problemų svarstymas.

Jeį J. Bikinis negali rasti, kur jo nuomonės čia skiriasi nuo LRS, tai kas kliudo socialdemokratams ir santarvininkams savitarpį išsiaiškinti dar geriau ir bendrom jėgom tuos uždavinius vykdyti? Jei uždaviniai bendri ir svarbūs, kam tada būtų skėrciojimas, kuris tiek ilgai seniau yra trukęs, pvz., Naujienose? Juk yra žinoma, kad LRS be diskriminavimo seniai yra ištisusi ranką ir socialdemokratams ir tautaininkams, ir krikščionims demokratams ir liaudininkams bendruose nūdvainiuose bendrai dirbti, bet atrodo, kad jie vis dar baido. Kodėl?

LRS yra aiškiai, nedviprasmiškai ir formaliai pasisakiusi už vieną Lietuvos politinį organą tremtyje. Bet nežiūrime to. J. Bikinis bando išvedioti, kad visuomenės opozicijės nuotakas Vlikui yra konstruktyvus p'bdžio. Nes ta opozicija nestoja prieš Vliką, kaip toki, nes jai rūpi vieninga veikla Lietuvoje laisvintu ir vieningu tos veiklos vadovavimu. - O LRS, girdi, eina prieš Vliką. Pirmąsias, būtų nedera priimtį Santarvę, kad jai neva

ir parlamentas ir vyriausybė (!), ar bent jų pareigas vykdo. Po to daug prikalbėta, kad Vlikas dar ne vyriausybė, bet kad jis tokią "egziliinę vyriausybę" būtinai turėtų pasiekti. Dabar jau apie tai garšiai nekalbama. Dabar jau ir pats Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininkas pripažįta, kad šiuo metu netenka kalbėti nei apie egziliinę vyriausybę, nei apie parlamentą tremtyje, kas bendrai būtų, anot jo, nesąmonė, nes parlamento tremtyje būti negali.

MIGLŲ SKLEIDIMAS

Pagalčiau, - ką reiškia stoti ar nestoti prieš Vliką, "kaipo toki", ar nueiti pro Vliko šalį? Per prievartą Vlikas nepasidarys mielas visuomenės organizacijoms, kaip ir jos visos jam varu mielos nepasidarys. Ir kaip kas tą Vliką ir tą vienybę supranta? Kokia ta p. Lozoracijo vedama "linija", kurią neva išrikiuoja LRS? Už kokį mūsų kovos vadovybės "tam tikrą pobūdį" pasisako LRS?

Visos tos užuominos yra tik miglų ar nuodų leidimas. Kodėl vietoje nuodų leidus, prasimanymus skleidus, nedaroma pastangų susitikti ir tinkamai išsiaiškinti? Juk socialdemokratu atstovas, rodos, tebėra Vlike. Ką gi jis ten daro bendradarbiavimui pasiekti, už ką ir kaip jis balsuoja? Norintiems žinoti, tas yra žinoma. Kol tuo tauriu ir pozityviu keliu eiti atsisakoma, tol nedera, demokratams būnant, skleisti išsigalvotus ir nepatikrintus dalykus. Apie koki Vliką, "kaipo toki", Bikinis dabar kalba?

JAU NEBE VYRIAUSYBĖ...

Iki šiol labai daug priešingumu tuo klausimu tekdavo išgirsti. Seniau buvo tvirtinama, kad Vlikas tai lietuvių tautos atstovybė, kad jis eina

ir parlamentas ir vyriausybė (!), ar bent jų pareigas vykdo. Po to daug prikalbėta, kad Vlikas dar ne vyriausybė, bet kad jis tokią "egziliinę vyriausybę" būtinai turėtų pasiekti. Dabar jau apie tai garšiai nekalbama. Dabar jau ir pats Vliko Vykdamosios Tarybos pirmininkas pripažįta, kad šiuo metu netenka kalbėti nei apie egziliinę vyriausybę, nei apie parlamentą tremtyje, kas bendrai būtų, anot jo, nesąmonė, nes parlamento tremtyje būti negali.

Ilgą laiką, o ypač prieš porą metų buvo reikalaujama, kad Lietuvos Diplomatijos Šešas ir Lietuvos Respublikos pasiuntiniai užsieniuose e pasiduočių Vliko valiai (kaip sakyta, jam subordonuoti). Buvo primygtinai siūloma ir spaudoje (ypač per Draugą), kad Lietuvos Dipl. Šešas įeitu į Vykdomąją Tarybą nariu ir tuo būdu pasidarytu Vliko priklausomu tarnautoju. Dabar jau Vykdy. Tarybos pirmininkas viešai pripažino, kad Vlikas ir Diplomatai yra "skirtingos prigimties", būtent, Lietuvos diplomatai remiasi suvereninės Lietuvos Respublikos valstybinio teštinumo dėniu, todėl vieni kitiems (Vlikas ir Diplomatai) nėra subordinuoti. LRS nieko kito niekad ir netvirtino.

JAU TIK IKI KYBARTŲ...

Buvo ilgai kalbama, kad Vlikas yra vyriausias Lietuvių Tautos politinis organas ir buvo bartasi, kad jei kas jo tokiu nepripažintų, tai būtų ne tik vienybės skaldytojas, bet ir Lietuvos priešas Kremliaus talkininkas!). O dabar tokie tvirtinimai nebedarūs ar ir visai nuo jų atsisakoma. Juk kalboje per radiją į Lietuvą pats Vliko pirmininkas visai pabrėžtinai pėnai pasisakė, kad Vlikas, kai sugrįš, Lietuvoje nieko nereiškiąs, kad jis yra tik iki Kybartų, - taigi, tik emigracijos organas ir, aišku, tik tremties politinis reikalmas.

Buvo ilgai tvirtinama, kad Vliko sudėties negalima keisti, nes tai esąs Lietuvoje sudarytas organas, toks jis turis ir pasilikti. Bet, kaip žinoma, vos ligi Berlyno atbėgęs Vlikas savo sudėty pradėjo kaitalioiti, priimdamas naujus narius, vėliau vieną išmesdamas, o neseniai - vėl vieną visiška nauja priimdamas. Dabar jau pripažįstama, kad galimos ir tolimesnės reformos, nes, kaip sakė VT pirmininkas, "kiekviena politinė institucija turi būti dinamiška ir taikytina prie naujų gyvenimo sąlygų."

ABEJOTINAS IR "VADOVAVIMAS KOVAI"...

Buvo su pasigyrimu kalbama, kad Vlikas vadovaująs net rezistencinei kovai krašte (!). Galima dėl to čia nekabėti, bet praverstų priminti kad ir Lietuvių Frontą bei Vienybės Sąjūdį, kuri atgavai pėnai triukšmingai išstojo iš Vliko. (Kodėl? Jė parieskė, kad Vlikas kaip tik atitriko nuo rezistencijos, pasidarė nemoralus, net nutraukė santykius su rezistencija. (Vienybės Sąjūdy Vlikas neseniai vėl priėmė savo nariu be niekur nieko. Matyt, kad to nesamą sąjūdy atstovai Vlikas vėl atrodo moralus ir "atstatę santykius su rezistencija". Bet Lietuvių Frontas kitaip tebemanu).

Todėl gerokai neaišku, apie koki Vliką, "kaipo toki" kalba socialdemokratų Darbas. Matome, kad čia buvo ir tebėra didelių maišalynė, pilna priešingumų ir sau pačiam prieštaravimų. Todėl kyla klausimas, ar ant LRS kaip tik labiausiai nepyksta tie, kurie šlandienę gal labai nenoromis turėtų pripažinti, jog ne LRS, o jė kaitalioji ir avantiūristai sukinkę savo pažiūras į Vliką ir jo "principus". Dėl to pyksta ir raukosi, kad kaip tik LRS visais tais klausimais nuo tremties pradžios turėjo aiškias pažiūras ir visuomet daug anksčiau matė tai, ko kiti sau užsispyrime nenorėjo matyti. Apie keletą kitų klausimų pakalbėsimė sekantį kartą.

Atstovų Rūmų pirmininkas (spykeris) Joseph Martin, Jr. (š. Mass.) su kuriuo ALT delegacija yra du kartus kalbėjusi Kersteno rezoliucijo reikalais. Antrąjį kartą ALT atstovams pas jį atsilankius, gautas užtikrinimas, kad jis pasirūpins duoty rezoliucijai eiga dar šios Kongreso sesijos metu. Jis savo žodį tešėjo...

Kongresmanas Martin yra ne tik įtakingas asmuo Kongrese, bet ir pačioje respublikonų partijoje. Jis yra nuolatinis partijos nacionalinių konvencijų pirmininkas nuo 1940 metų, buvęs vienu metu nacionalinio respublikonų partijos komiteto pirmininkas. Kongrese jis yra be pertraukos nuo 1924 m.

AR MALENKOVAS TIKRAI YRA TAIKOS ŠALININKAS?

Šiomis dienomis pasirodė nauja knyga, kurią parašė Isaac Deutcher, tai - "Russia, What Next?". Šią knygą autorius pradėjo rašyti tuojau po Stalino mirties. Deutcher įrodinėja, kad komunistai turės vykdyti skubias reformas Rusijoje. Reformos įvyks ne todėl, kad Stalinas mirė, bet todėl, kad baigėsi jo epocha.

Autorius daro analizę tarp Stalino ir Lenino politikos. Esą, Leninas buvęs internacionalistas ir proletarų demokratijos šalininkas. Jis tikėjo tarptautine revoliucija, kuri turėjo apsaugoti komunistų revoliuciją. Bet kai viltis, susilaukti pasaulinės revoliucijos dingo, pasirūdėsi leninizmo krizė.

Stalinas, norėdamas vykdyti Lenino planus, tuojau pradėjo kelti nacionalizuotąją pramonę ir t.t. Bet Stalinas pamiršo Lenino "demokratizmą", jis išvystė autokratiją, gražino senąsias rusų tradicijas ir gyresis vykdyti tikrąjį Markso socializmą. Tokia buvo Stalino vėdaus politikos linija.

Užsienių politikoje Stalinas laikėsi "susiilaikymo" linijos ir Lenino politiką, sukelti pasaulinę revoliuciją ir išvaduoti pasauli, jis pakėdė. Jis įsiekio jo kompromiso su kapitalistiniais kraštais, bijojo revoliucinių sąjūdy kituose kraštuose, manydamas, kad jė gali persimesti į pačią Rusiją.

Norėdamas išsaugoti vidaus taiką, Stalinas pasinėre socialiniame ir politiniame konservatizme; sako autorius. Todėl Stalinas tikinėjęs Rooseveltą, kad Prancūzija daugiau tikinti Petainu, negu sąjungininkams, kad Vokietijai komunistas - tai kaip karvei bahtas... Tio jis patardavo saugotis, nes "buržuazija" Jugoslavijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Prancūzijoje ir Italijoje esanti labai stipri.

Nors po šio karo, Sovietų Rusijai teko veik trečdalis pasaulio Stalinas vistiek nesiryžo vykdyti pasaulinės revoliucijos. Autorius įrodinėja, kad revoliuciją Čekoslovakijoje sumanę ir įvykdę patys čekai, kad Mao laimėjęs Kinija be Stalino malonės.

Tiesa, autorius pripažįsta, kad Mao vargiai būtų įvykdę tą revoliuciją, jei nebūtų gaves ty ginklų, kuriuos rusai pasigrobė Mandžurijoje. Bet, girdi, Stalinas negalėjęs neduoti ty ginklų Mao ir sutrukdė Kinijos revoliucinio są-

SAVAITĖS ĮVYKIAI

GUDRŪS, TIE ČEKAI

Neveltui čekai didžiuojasi tūkstantio metų kultūra. Net dabartinėje kovoje su komunizmu, jė sugeba panaudoti gudresnes priemones, negu kiti.

Tai, kas šiomis dienomis įvyko Čekoslovakijos pasienyje, rodo, kad čekai ne tik moka su priešū kovoti, bet ir, prireikus, jė gudriai apgauti. Pavyzdžiui, jaunas Pilzeno mechanikas net dvejus metus planavo, kaip ištrukti iš komunistų valdžios žabangą. Ir jė planas pagaliau buvo įvykdytas.

Paruošęs savo automobilį tam, kad jė visą atvejais būtų paruošęs jė tanką, čekas su žmona, dviem mažais vaikais, dviem koreiviams ir vienu civiliu apmėnu, atvyko į pasienį ir, pūstebinties sargybiniams reikius užsėdinti, per sovietinų vielų tvorą įsiritu į Bohemiją.

Po kelių Valietija, čekai paruošė egziliu teisės, kuri, žinoma, jėms bus suteikta.

Šis įvykis dar kartą parodo, kaip komunistinės valstybės pilietis "laisvai alsuoja". Jei, jė komunistai atidarytu geležines uždangos vartus, tai ne tik satelity kraštuose, bet ir pačioje Sovietų Sąjūdyje ne liktu žmonių. Visi jė būtų vakarus, ir tai būtų pilna to žodžio prasme naujas "tautų kėlimasis".

Rusijos bolševikai sukūrė Frankensteina, kuris, atrodo, ilgai nūi juos pačius sunaikins.

INDENAI IR MES

Baltieji Amerikos ir Kanados valdovai, bjaurėdamiesi koncentracijos stovyklomis Europoje, de ja, mus, indėnus, tebelaiiko uždare rezervacijoje...

Taip pasakė vienos indėnų rezervacijos vadas, paklaustas, ką jis manąs apie federalines vyriausybės projektą leisti raudonodžiams patiems tvarkyti savo reikalus.

Negalima sakyti, kad Amerikos ar Kanados indėnai savo rezervacijose būtų traktuojami taip žiauriai, kaip politiniai belaisviai Rusijoje bei jos kontroliuojamose valstybėse. Gana to, kad nei Amerikos, nei Kanados imigracijos įstatymai nevaržo indėnų laisvės - jė gali kilnotis iš vienos šalies į kitą.

Nežiūrint to, indėnų kontrole šiaurinėje Amerikoje jau seniai atgyvenusi savo amžių. Baltaodžiai biurokratiškai laikas suprasti, kad raudonodžiai nėra jė kūdikis, kuri, reikėtu vėdžioti už rankos iki mirties. Tai įrodė abu pasauliniai karai, kuriuose indėnai, nebūdami Amerikos pilieciais (!), daugeliu atvejų savo pareigas atlikdavo geriau, negu "tikrieji amerikiečiai".

New Yorke ir kituose Amerikos didmiesčiuose kasmet švenčiama "Aš esu amerikietis diena." Šio tarpu tikrasis amerikietis, šio krašto šeimininkas, neturi piliečio teisių, be valdžios žinios, negali tvarkyti savo reikalų.

Reikia džiaugtis, kad pagaliau Atstovų Buto Vidaus Reikalų Komisija pradėjo galvoti apie indėnų išlaisvinimą. "Aš esu amerikietis diena" bus didelė ir prasminga tik tada, kai indėnai turės tas pačias teises, kaip ir mes.

Lietuvių Darbininkų D. Jos Bo tone leidžiamas Darbas, niekam ne paslaptis, yra mūsų socialdemokratų organas. Jo 2-me numeryje straipsnyje "Santarvę paskaičius", J. Bikinis pasisako apie LRS žurnalą Santarvę. Prie straipsnio redakta redakcijos pastaba, kad reikalui esant jė grįrė kėllamų klauimū, nes straipsnis buvęs rašomas tik pirmajį Santarvės numerį paskaičius.

Šiuo metu jau yra, rodos, išėję keturi Santarvės numeriai. Taigi, medžiagos padauėjo. Kaip pasisakys Darbas, parodysi ateitis. Ar bus sakomasi visuomenės jungimo kryptimi, laikantis demokratų dėsnii ir kito nuomone gerbiant, ar bus papilta senų ir naujų prasimanymu bei šmeižimū, taip pat pamatysime.

KILNŪS SIEKIMAI IR... ITARINĖJIMAI

Tačiau tuo tarpu J. Bikinio pasisakymai reikalauj tam tikrų pastabų. Jis tariamai stengia jė būti objektyvus, nesivaislvoja "avantiūrizmo" kaltinimais, net randa LRS veidą esant simpatingu: "Jau, nąs, veržlus, kūrybinių palinkimū ir nuoširdžiu, kilnių siekimū, įdvasintas"... Bet tuojau pat, tarytum pats savęs išsijaukęs, įsiekio kiekvienama Santarvės pasisakyme kažko bloga, kažkokiu baisiu, nedoru intenciju... Santarvei prasimanytus dalykus, iškreipdamas ir ne visai vykusi humorą panaudodamas, kuris vargiai pritaikoma tokiam rimtam Darbo žurnalui...

Ar LRS yra tik emigracijoje pasireikusi, - kaip tai sako J. Bikinis?

Nevisai taip. Nes juk žinoma, kad LRS apjungė eilę žmonių, kurių žymi dalis aktyviai dalyvavo rezistencijoje pačiame krašte nuo pat 1940 metų ir vėliau, suvaizdindami tautos pasipriešinime reikšminga, o kada kada ir lemiamą vaidmenį. Tad LRS nei savo pobūdy, nei tikslais, nei žmonių sudėtimi nėra vien emigracijos reikškinys. Naujas čia nebent tik vardas, pats neesmingiausias dalykas.

Netiesą tvirtina J. Bikinis, kad LRS krikštateviu ar tėvu būtų buvęs ministras S. Lozoraitis, kaip lygiai netiesia, kad rezistentų susibūrimą Santarvėje būtų lėmęs min. Lozoraitis noras sudaryti sau atrama visuomenėje. Jei jau kalbėti apie "krikštatevi", kuris pirmas parinko Santarvės vardą, tai, kaip laikraščiuose kažkada buvo rašyta, juo buvęs prof. Mykolas Biržiška, kuris, gal patikėsime, tuo sau kokios naujos "atramos" visuomenėje tikriausiai neįsiekėjo...

Taip pat visiškai be pagrindo norima LRS atsiradimą išsiaiškinti, kaip opoziciją mūsų krikščionių demokratų srovei. LRS tokio siauro ir tremties sąlygomis stačiai juokingo tikslu niekad nei nesvajoto jė rašyti jė savo programą. LRS atsiradimą 1950 metais, kaip Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos atsiradimą 1940 metais, pagaliau kaip Bendrojo Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdy pačiame krašte atsiradimą 1946 metais lėmė ir nulėmė ne kas kita, kaip tik - pasipriešinimas prieš okupantą ir iš to pasipriešinimo išplaukiję reikalavimai gyvam lietuviui.

ANGLIJOS UŽSIENIO POLITIKA

J. VILCINSKAS

Churchillas andai kalbėjo apie didžiųjų valstybių konferenciją, kurioje turėtu dalyvauti kuo mažesnis skaičius valstybių ir kuo mažiau žmonių. Savo ilgoje kalboje Rytų Europai jis teakrė kelis dužius, pasiradamas apie Lenkiją, kad jė turėtu likti buferine, bet laisva valstybė tarp Vokietijos ir Rusijos. Opozicijos šūlas C. Atlee pritarė svarbiausioms min. pirm. kalbos mintims, ypatingai pabrėždamas reikala, siekiant susitarimo su Rusija, nekelti visų didžiųjų problemų iš karto, bet bandyti "išlaisvinti vieną kitą rąstą iš istrigusio sielaus".

Tarp daugelio kitų parlamento atstovų, dalyvavusių diskusijoje ir kalbėjusių Egipto, Korėjos ir apskritai Rytų klausimais, keli atstovai atkreipė dėmesį į Rytų ir Vidurinės Europos kraštus. Sir W. Raikes, kuris, vienas iš redauelio parlamento atstovų, savo laiku protetoavo prieš Jaltos sutartį, tarp kitko pasakė:

"Jeigu Rusijos vyriausybė tikrai nori ilgai sukuti susitarimo, tai toks susitarimas turi remtis platesniais planais, ir jė turi įeiti Vidurinės ir Rytų Europos tautų išlaisvinimas, leidžiant toms tautos netolimoje ateityje ir su tarptautine kontrole apsispręsti, ar jos nori atėdai susitarti su jė likima su komunizmu, ar su Vakarų pasauliu. Kad ir koks bebūtų vienu ar kitu užsienio politikos klausimu susitarimas, dėl vieno dalyko aš esu visal tikras: mažosios Europos tautos turi teise apspręsti savo ateitį. Iza laikės taikos mes nepasieksime tik daliniu susitarimu. Karo metu ir po karo mes esame kėllais atvėtais pasizadėję, jog darysime viską, kad Vid. ir Rytų Europos tautos būtų laisvos. Jeigu šiuo

metu, kada yra kai kurių pažiūry, jog Rusija yra linkusi būti kiek nuolaidesnė, negu jė buvo netolimoje praetyje, mes galėtume pasiekti susitarimo, pagal kurį tarptautinėj kontrolej didžiosios valstybės atitrauktų savo kariuomenę iš ty kraštų, - tai jau būtų pirmasis žingsnis. Bet kol mes taip nedarome, sunku tikėtis, jog, pasikeitus vienam asmeniui, kuris tarp kitko buvo pirmtakūno dešinioji ranka, ten įvyko visiškas nusistatymo pasikeitimas."

Darbo partijos atstovas Percy Daines, pacitavęs Eisenhowerio žodžius, kad nė iš vienos tautos negali būti atimta teisė pasirinkti savo valdžios formą ir ekonominę sistemą, pasitebėjo, jog, kaip praktika parodė, nuolaidos, padarytos Rusijai po paskutinio karo, padarė esančios pražiūtingos pasaulio taikai. "Mes davėme pasizadėjimus Lenkijai - ir kas su ja atsitiko? Šlandienę Lenkija labiau nei prieš 100 metų yra Rusijos imperijos dalis." Vengrijos prarijimas, kaip Rakoti pripažino, galėjo įvykti tik su Rusijos parama. Rumunijoje, kaip pažymėjo Anna Pauker, komunistai užgrobė valdžią tik dėka "pallankių sąlygų, kurias sudarė Sovietų kariuomenės buvimas krašte." Mūsų sažinė tai pat nevisai švari dėl Čekoslovakijos.

Percy Daines, kreipdamasis į min. pirmininką, paklausė - Ar mes nieko neturime pasakvty dėl visų tautų? Ar šie debatai taip ir pasibaigs nieko nepasakius apie juos? Ar mes norime parodyti, jog mūsų tylijimas reiskia, kad jė rivalo amžiams likti verziuje, o jė kraštai pavėrsti Rusijos ūkinio imperializmo kolonijomis? Atstova Percy Daines taip pat kreipėsi į savo partijos draugus, kurie nevisuomet sugeba įvertinti padėty anapus geležinės uždangos.

Drągo dovana

Anuprą likotį daugelis dar ir dabar labai gerai prisimena. Anais atmintiniais valžbos gadinės metais, kada, pasakytum, nereikėjo nei tokių karščių kėsti, nei "šapų" per dienas trūnyti. Anupras buvo nuolatinis "kempės" svečias.

Tai, žiūrėk, su kuo nors aukštinę penkrubę sumaino, tai va, kam žaliuką dolerį, kaip jis pats sakydavo, beveik už pusdykį įpersa, tai žiebtuvė. Iliu akmenėlių kam sauja pažeria ir... va, taip irėjo dienos. Niekieno įkontroluojamos, jokio "šapos" švilpuko nereguliuojamos, pačios demokratiškiausios pasakytum.

JONAS RUTENIS

pukas nediktatoriškas, — nežinau.

Zinau, kad gyvena rašytojo amatą užmetęs, tarp kitko nebeskaitęs lietuviškos spaudos, nes kam jos, jei pilna puikiausių žurnalų ir laikraščių naujosios tėvynės kalba, naujai turime atgimti, naujai gyvenimui imti už ragų. Gana dūminės gadinės atodūsių, gana visko, kas paseno ir neina su laiko tempu, lenčiūgiškai, mažiausiai, nemunėliai, šesupės, — palyginamai menki prieš visą kas naują, kad ir va — Mississippi?

Tokias savo idėjas kartą buvo bepradedęs dėstyti Anupras kažkokios apylinkės bendruomenės steigiamojo susirinkimo proga, jeigu aš teisingai atpašakojau. Žodžiu, Anupro anuomet puoselėtas atsipyrimas nuo žemės, šiandien ima reikštis naujom formom ir aš neduodu galvos, kad kurią dieną jis neišsilies į rimus...

Sitokiomis idėjomis iki kaulo persiėmęs, Anupras labai patiko ji Amerikon atkvietu, sial Rozalijai, dabar Rose H. Padua — kitaip sakant Rozalijai Paduobrieni.

Anuprui dabar buvo užpultas smegenys tik vienu: kaip čia suamerikoninti labai jau archaiską vardą ir amerikoniškimui labai nepasiduodančią pavardę. Ims laiko, anot jau, atsiras ir pakaitalas, o gal kai penketą metų atgyvensiu... nušvis man protas, — yra kartą pasakęs.

Toks pat pažangus, žinoma, ne progresyvus, buvo ir Anupro geriausias draugas Adomas Dūdelė. Tas jau Anupro padešamas į Dėdės Samo žemę yra atkeliavęs. Žinoma, daug vėliau, pagal bilį, ne taip kaip Anupras su afidevitu — dar galima sakyti, grinorių grinorėlis, bet žmogelis apsuksrus, gudrus ir nepaprastai darbštus. Vos tik Anupras jį pasitiko uoste, tuoj Adomas ir klausia:

— O darba, ar man turi? — Palauk, prieteliau, pailsėk, duok, taip sakant, tave neplykdužiusiam vandeniui nusistoti, kam taip pulsti lyg į ugnį.

Tačiau Adomas po trejetos dienų vis neatsistoja su klausimu:

— Tai kaip, Anuprai, ar jau?...

— Hm... — žinoma čia jis kiek pyktelėjo ir rėžė:

— Tai ką, manai taip ir dykinėsi per dienas? Tau čia ne Vokietija — any way — lie-

tuviškai tariant — žinoma, kad laikas, ko snaudyti?

— Šitaip.

Rytojaus rytą Adomo jau nuo pat saulės tekėjimo nebuvome namie. Susirūpino Anupras, o jo žmona Marcelė net į sąsaras išpuolė. Kiek buvo erzelio, kiek kaibų, kol Adomas visai pavakare, nusiplūkęs grįžo namo ir vos kvapą atgaudamas ištarė:

— Na, Marcelė, ruoškis, turėtu butą, turiu darbą sau ir tau — rytoj pradėdame nuo penkių.

Anupras, žinoma, pripažino, susižvilkičio ir nei žodžio netarė nukabino nosis.

Adomams iš jų tą patį vakarą išsidanginus, Anuprienė ir užkūrė katilą:

— Matai, kur žmogus su galva — į trečią dieną jau ir kalia dolerius, o tu vis kažko dalraisi, vis kad patogiau, kad labiau pritaikytas darbas būtų, kad dvasiniai arčiau savo profesijos būtum, o pinigėliai tirtpe tirtpe, kuriuos dar iš anapus atsivežėm...

Anupras, žinoma, pripažino, kad žmona teisi ir nutarė, į nieką neatsižvelgdamas rytoj pat pradėję bet kokį darbą bet moka, — samprotavo jis.

Dabar jau bus gerokas galbas laiko amžinybės nugarinėjęs, jau ir vandenys kelis ar net keliolika kartų ir susidrumstė ir vėl nusistojo — apriemtas ir pagaliau, kai Anupras vėl Dievilis, kad ir kiek suodinesnį "baby" pakišo, kurį tėvas žūtbut vardu Džeri krikštyti pasiryžo, draugu šiluma vėl atsirado, vėl ėmė vieni pas kitus lankytis ir bičiulautis. Tiesa, Anuprai tebevaikštojo pėsti ir nuomavosi prastame rajone tris mažičius kambarėlius, o Adomai jau visas pusmetis važinėja su mašina ir gyvena naujutelėčiame savo name tolokai už miesto, gražioj gamtoj, gan ištaigingai ir sočiai.

Artėjant krikštynoms, klausimas iš karto išsispredė:

— Gerai, mudu su Marcelė pakrikštysim, pas mus, atvažiuos kunigėlis, kitaip sakant, parsiveisime nauju karu, kuri tik vakar pirkau, žinai, drėbiau šį kartą kadeliaką...

— O! net išsižiojo Anuprienė.

Viskas sutarta. Anuprienė buvo patenkinta, kad kūmai kaip reikiant, turtingi, ko geru dar, mirdami, krikštastūniui ir turtą užrašys...

Buvo, žinoma, visoje apylinkėje pagarsėjęs pokylis, pasakyta gražių kalbų, pakankamai išgerta ir, svarbiausia, Adomas dovanojo savo senąjį Fordą.

— Pamanykit, tik, prie ko jau eina dypukai, — su pasigardžiuoju aiškinesni senujų atelvių tarpe krikštamočia — karus dovanojusi? Ar jūs matėt? Tai sakau... mes gi, dievilėliau, sarmata saktų, po tiek laiko dar blįjom ir nuo namų toleliau nueiti, o jie, žiūrėk, sako, kitais metais į Floridą rengiasi? Aaaa? — Kaži ar tai iš pavydo, ar iš džiaugsmo taip kalbėjo Rozalija. Bet ji kalbėjo tiesa.

Dieną pašnekęs, amerikoniškimu viską užmiršta. Atsifiko taip ir su anuo įvykiu. Bet, nelaimė, Anuprai ir Adomai vėl išplaukė kalbų paviršium.

Anupras, gavęs "karą", bet važiuot dar nemokėdamas, va karais ji vis blizgino, vis šveitė, nes kad ir "karas", bet jau, galima sakyti, "džionkelis", vis dėlto tikėjosi kada išvažiuosias. Bet va ėmė vaikžal ir pavogė jam vidurius ir, žinoma, jau tada nei svajose, nei iš vietos.

Taip tiems graučiams mėnesiais gatvėje bestovint, įsimaisė valdžia ir teko Anuprui rūpintis kur dabar jį dėti?

Pasiūlė vienam kitam. Kas tau, pagaliau kreipėsi į kapliną.

— Gerai, atvežkite, gausite penkioliką dolerių...

— Tai kad nebegaliu — ba, terijos neturiu.

— Pasilimsime mes, bet jau tada mums mokate dešimt...

Kas gi beliko Anuprui — susimokėjo žmogelis, visoj apylinkėje išgarsinęs dypukų dos-

SOVIETAJ NAUJŲ ĮVYKIŲ IŠVAKARĖSE

Ar premjeras Malenkovas tikrai valdo Sovietų Sąjungą? Britų valdžios šluogsnuose abejojama. Žinios iš Maskvos esančios tokios, kad Churchillas ir jo kolegos nebūtų nustebinti, jeigu Sovietų hierarchijoje įvyktų ir didesnių pasikeitimų, negu Berijos atveju.

Privačiuose pokalbiuose, britų politikai ypač rimtai svarstė vieną pareiskimą parmentę.

Kalbėdamas apie užsienio politikos reikalus, premjero Churchillio pavardotojas Butleris pareiškė, kad vakaryų sąjungininkų pasiūlyta Keturių Didžiųjų konferencija, liečianti Vokietiją ir Austriją, "reikėtų pukeiti vėlesniam laikui ir palaukti didesnių, gal net sensacinių įvykių anapus geležin. uždangos ir, svarbiausia, žiūrėti, su kuria jėgos persvara Maskvoje teke kalbėti..."

Šis netikrumas, būtent, kas pagaliau paims viršų Kremliuje, britus verčia laikinai atidėti į šalį Churchillio sumanytą vakariečių pasitarimo su rusais projekta.

Ypač du paskiausi reiškiniai Maskvoje britus pastūmėjo taip galvoti. Neseniai Maskvoje įvyko karinio pobūdžio susirinkimas, kuriame nepasirodė trys aukšti Sovietų armijos karininkai. Be to, staiga atidėtas Aukščiausios Tarybos arba Sovietų Sąjungos parlamento posėdis...

Kas tie trys aukštieji Sovietų armijos karininkai ir kodėl jie ten nedalyvavo?

Į šiuos klausimus netiesioginiai atsako buvęs Suomijos komunistų partijos veikėjas Arvo Touminen, savo laiku artimai bendradarbiaus su Stalinu, Malenkovu, Molotovu ir Berija. Touminen, kuris praėjo karo metu nutraukė ryšius su Kremliu ir dabar gyvena Stockholme, andai pareiškė:

"Malenkovas yra žiaurus žmogus. Jo noras valdyti neribotas. Bet, pirma, negu jis užims Stalino vietą, daugelis dabartinių jo draugu ir bendradarbių neteks galvų..."

Touminėn sako, kad Sovietų armijos baudžiamieji būriai jau sušaudė tūkstančius Berijos šalininkų. Komunistų partija ir slaptoji policija dabar esanti konvulsijoje. Generalai palaipsniui perima valdžią. Maršalas Zukovas šiandien esąs populiariausias asmuo armijoje ir gal būt visoje Sovietų Sąjungoje.

Touminen mano, kad Zukovui gali būti lemta suvaidinti Rusijos Napoleono vaidmenį.

LAISVOS Nuomonės

Jono Šilupo laisvosios minties sekėja yra apstėiai. Jie ne merdi, o tik tyli. Jų veikla, tieša, nurimusi. Bet ne tiesa, kad laisvamaniui būtų pakeltė savo ištikinimus.

Daugelis buvusių veiklių laisvamanių šiandien pyksta ant Amerikos Lietuvių Taryboje susijusių tautininkų, sandariečių ir socialistų, kam jie pataikauja klerikalams. Iš dalies toks pataikavimas yra pateisinamas. Bet, tik iš dalies. Kai mūsų tėvynė Lietuva pavojuje, mums reikalinga vienybė, susiklausymas ir nuolaidumas.

Laisvamaniui niekadoms nematė prasmės neigti tikybą. Tai kiekvieno žmogaus sąžinės reikalas. Todėl laisvamaniui smerkia tuos tautiškai nedakceptus žmones, kurie smerkia senovės lietuvių tikybą, — tikybą, kuri mūsų protėvius jungė ir kuria jie buvo patenkinti.

Taip, nesmerkdami kitaip manančiųjų ir tikinčiųjų, laisvamaniui betgi negalėjo nesmerkti P. Stravinsko (Cleveland, Ohio), užpuolusio rašytojų V. Alantą, kam šis teigiamai atsiliepė apie senovės lietuvių tikybą. Tokiam nedakceptui, kaip Stravinskas, kiekvieno laisvamaniio pareiga pasakyti, kad šioje šalyje nedraudžiama tikėti ir netikėti!

Stravinskaui ir jiems panašius pamiršta, kad čia ne Sovietų Rusija, bet Amerika, kur žmogaus lūpų negali užčiaupiti joks cenzorius. Berods, laisvamaniui dar nepamiršo, kad ir jį ištikinimui žmonės nepriklausomai Lietuvoje buvo persekiojami. Ar ne Jonas Šilupas, išleides knygelę, Tikri ir netikri šventieji, kartą buvo teistas kalėti?

Tokių karčių atsiminimų iš praeties laisvamaniui turi daug.

Anis Rukas Chicago, Ill.

Visiems daug malonumo —anciukams ir jų šeiminkeli

KAIP DABAR ATRODO KLAIPĖDA

Šių metų pradžioje, vienas Klaipėdoje gimęs vokiečių kilmės jūrų kapitonas turėjo progos atlankyti savo gimtąjį miestą ir vėliau aprašyti, kaip jis atrodo.

Jo laivas buvo nuplaukęs į Ventspilį paimiti linų krovinių. Laivui išplaukiant, buvo išakytą užsukti į Klaipėdą. Jis rašo:

Apie 10 val. ryto laivas jau buvo 30 jūros mylių nuo Klaipėdos. Oras buvo gražus, giedra, geras matomumas. Su dideliu įdomumu sekiau aplinką, galvodamas, kokį įspūdį man padarys Klaipėdos uostas, kurį labai gerai pažinojau iš jūros pusės.

Pirmiausia pamaciau Olandų kykūlą, vėliau buvo matyti Girulių miško kontūrai. Netrukus pamaciau celuliozės fabriko kaminus, Juodkrantės ir Nidos miškų kontūrus. Pradžioje atrodė, kad viskas kaip seniau, bet plaukiant artyn, vaizdas vis keitėsi.

Nebesimatė šv. Jono ir katalikų bažnyčių bokštų. Iš poros fabriko kaminų rūko dūmai, bet negalėjau nustatyti, kokie fabrikai veikė. Neringa ir Melnragė taip pat pakeltus savo išvaizda. Nebesimatė maudymosi būdėlių, krantinės rektorano, vėjo simforo, o Melnragės krantinė buvo visiškai tuščia.

Senasis švyturys, kuris buvo sugriautas, naujai atstatytas, baltas juodais bruožais nudažytas ir gal porą metrų aukštesnis už senąjį. Mažasis švyturys (antrųjų moly) atstatytas ant kažkokių sukryžiuotų geležių.

Uostas buvo pilnas ledų. Apie 2 mylias nuo uosto, mūsų pasitiko locų laivas ir kai praplaukėme švyturį, jis perėmė mūsų laivo kontrolę.

Melnragėje vii namai buvo vietoje. Strandviloje nebuvo matyti nei restorano, nei palidūrio salės. Tarp Strandvilos ir tankų sandėlių stovėjo visa eilė bjaurios išvaizdos skardinių būdų, matyt, tai buvo sandėliai. Keli tankai ir kelios gelbėjimo stotys.

Zvejų uostas užgriautas. Nebuvo matyti nei zvejų tinklų, nei laivų, nei žmonių. Mestas žvėlgisnis į Bomelsvite buvo daugiau, negu liūdnas. Tyrlaukis ir nyki tylyma. Buvo matyti dar keletas didelių pastatų, bet Jūrininkų mokykla riogsojo griuvėsiuose. Šie vaizdai rodė gana ryškų Klaipėdos uosto pasikeitima. Taip atrodė, žiūrint iš jūros.

Balastų krantinė paiginta, o vietovė, kur stovėjo aukštas locų bokštas, visai sulyginta. Neringa, nors neperdaug pasikeitusi, bet prie naujo vaizdo negalėjau prisprasti.

Senoji Neringos tvirtovė buvo besitraukiančių vokiečių sunaikinta. Nuo tvirtovės eksplozijos aplinkiniai namai nukentėję. Kiti namai stovėjo po senovei. Matyti, niekas ten negyvena — nei žmoniu, nei šviesu. Ir senosios Smiltynės veltui įjekojo jau. Ištikinau, kad ten liks tik plikas kalnas. Jokių namų ir net alyvų krūmių, kurių ten būdavo gausu. Kurchauzas išlikęs sveikas, ir miskas teikė senąja savo didybės vaizda. Viskas buvo apdengta sniegu, ir bendras vaizdas teikė gana ramų įspūdį.

Antrą val. popiet laivas stovėjo prie balastų krantinės, tiesiog prieš žiemos uosta. Žiemos uostas buvo užšales, matyt, nenaudojamas. Du rusų sargybiniai užlipo ant laivo ir užimė sargybą, niekam neleidami nultipti. Netrukus atvyko gydytoja — moteris, multininkai ir policijos pareigūnai. Jie atliko laivo patikrinimą. Pareigūnai buvo skirti rusų ir lenkų laivams, nes tik jų laivai retkarčiais pasirodo Klaipėdos uoste. Laivo igula turėjo būti išrikiuota, ta denyje ir išstovėti apie 2 val., kol vyko laivo apžiūrėjimas. Nuodugnai buvo patikrinti dokumentai ir pasų fotografijos.

Pareigūnai buvo mandagūs ir jokių nesipratimų neįvyko. Buvau labai nustebintas, kai prie gražintu dokumentu buvo pridėtas leidimas įvykti į miesta. Kaip gimė Klaipėdos mieste, to nesitikėjau. Tuojau griebiau palta, kepurę ir skubiai praėjau sargybą.

Atsidūręs krantė, pasukau žiemos uosto krantinę. Susijau netoli didžiulio lietuvių saudėlio, kuris buvo apgriautas. Jokio žmogaus čia nesuau. Buvau nustebintas, k uostas toks tuščias. Nesutik žmonių, grįžau atgal ir pakau link locų namo, kuris ir vau sveikas ir, matyt, gyvermas.

Čia suradau išėjimo vart kuriuos taip pat saugojo sgyba. Pasirodo, uostas aptvartas, ir tai yra vieninteliai vartai. Taip atsidūriau Malnragėje. Nepaprastas vaizd Malnų gatvės vakarų pusės tverta aukšta lentų tvora. Ši namai, likę už tvoros, pklauso uostui.

Liepojos gatvėje, iki to ties vardo aikštės, kairi pusė visai tvarkoje. Buv biblioteka nudažyta raud spalva. Kino Kapitol veil savo senuoju pavadinimu. I šinėje gatvės pusėje keli ir mai sugriauti. Buvė sau namai taip pat sugriauti.

Liepojos aikštė stovi po noveli. Namuose, matyt, gy na "aukštesnio luomo" žmonės, nes visi langai labai iššviesti. Montės gatvė veiki paliesta.

Toliau kapitonas apra kaip priėjo prie savo nar kuris išlikęs sveikas, buvęs šviestas, bet įteji i vidų nesegs, nes nežinojės, kas jau gyvena.

Siman Dachog gatvėje įpykla "Engelke" veikė ir pjos stovėjo 10 tonų sunkveimis, pakraujamas duona. V tauto Didžiojo gimnazija ir kivi sveika. Stoties gatvė sunaikinta Raudonojo K žiaus liginonė ir pora namų už liginonės.

Liepojos gatvėje, iki Apt kos, nedaug telikę namų: n sininko Petroskos, kirpi Berger ir geležies krautuvi namai, Kairėje Pfeiferio, dytojo Dickert, kavinė ir f mos "Gerlach" namai. Rūpnų gatvės pietų pusė visai naikinta, tik apgriautas 5 atštų namas, lyg koks bokšt dar stovi. Tapfer gatvėje vi grūviesiai. Einant Ferdinand aikštė i uosta, viskas bu kaip seniau.

Tai buvo vakare. Dienos ntu kapitoniui neteko mat miesto, kurio "didesnės gatvė buvo apšviestos stipria šv sa."

Praeidamas pro vieną rtoraną, kapitonas pažvelgė vidu. Uniformuoti rusų parginai linksminosi su mergir mis. Neuniformuoti buvo r daug.

Oste girdėti tik rusų lietuvių kalbos. Vokiškai k bandų jam visai netekę g dėti. Ventspilėje jis sutik vieną kitą kalbant ir voki kai, bet Klaipėdoje — nė vi nu. Dabartinėse sąlygose v kiekiam čia nėra kas veikti — liūdnai baigia kapitonas.

STONY BROOK LODGE, Pr. Lapienės vasarvietė, turi kambarius atostogoms visiems prieinamomis kainomis. Atskirose vilose išnuomojami kambariai norintiems patiems šeiminiškauti. Miškas ir salė tinka vasaros pramogoms. Arti jūros.

Visą šį sezoną vasarvietėje vyksta mūsų dailininkų A. Galdiko, V. K. Jonyno, Vyt. ir A. Kašubų, P. Kiaulėno, P. Lapės ir R. Viesulo rinkinių kūrinių paroda. Nėra įžangos. Visi kviečiami.

Susisiekiama automobiliais 25A keliu ir Long Island traukiniais į Stony Brook. Rezervacijos raštu.

Adresas: MRS. LAPE, STONY BROOK, L. I., N. Y.; Tel.: Stony Brook 7-0586

Šią vasarą atostogas praleiskite prie banguojančio Atlanto vandenyno.

NEW PLAZA VIEŠBUTIS

Emilija Mikonienė, Savininkė

MADISON & AMHERS AVE. MARGARET CITY, N. Y. Tel.: Atlantic City 2-5445

LIETUVIŲ KULTŪRINIO GYVENIMO CĖNTRAS CHICAGOJE

Lietuvių Auditorijoje vyksta koncertai, susirinkimai, konferencijos ir kitokie pobūviai.

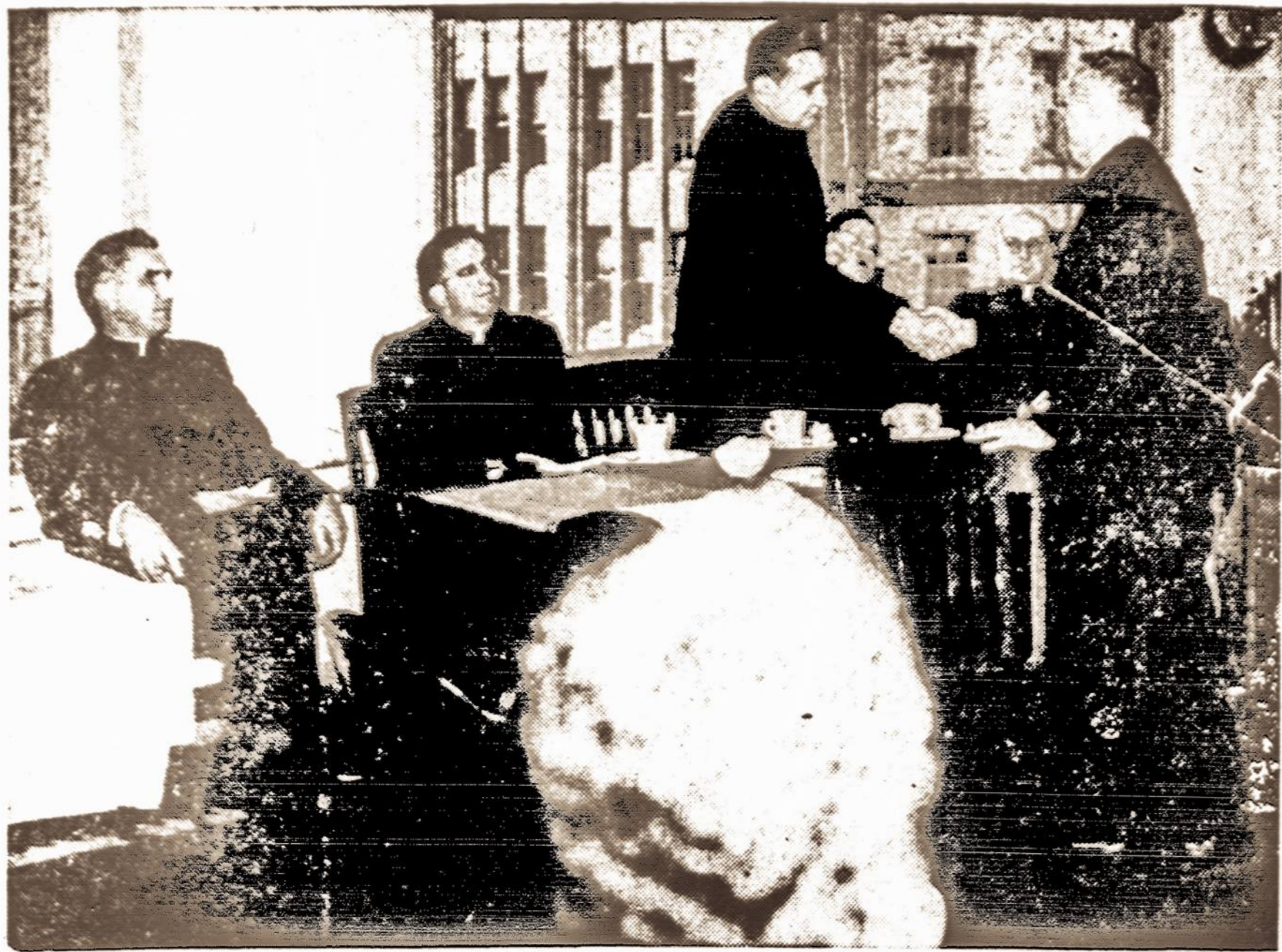
KETURIOS SALES

Išnuomojamos vestuvėms ir šiaip pobūviams su maistu ar be maisto.

Šeštadieniais ir sekmadieniais šokiams groja **BALIO PAKSTO ORKESTRAS**

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133 S. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS Tel. Victory 2-6172

NCWC direktorius prelatas E. Swannstrom, didė lis lietuvių bičiulis ir rėmėjas, atšventė 25 metų kunigystės jubiliejų. Tu su proga NCWC suruo što pagerbimo metu BALFO pirmininkas kan. prof. J. B. Končius, sveikindamas prelatą Swannstromą įteikė jam BALFO ir lietuvių tremtinių vardu meniškai nupieštą adresą. Iš kairės prelatas Swannstromas sėdi Kardino Spellmano atstovas Msgr. C. J. Schultheiss.

BOLŠEVIKŲ KANKINIMO KAMEROSE

Vokietijos Krasto Valdyba aplankė i Hannoverj atsilankęs vokiečių, kurio likimas po karo buvo susijęs su lietuvių partizanų veikla. Vokiečiai yra iš Lietuvos grįžę 1951 m. Karo metu jis buvo patekęs i Rusijos belaisvė ir laikomas belaisvių stovykloje prie Daugpilio. Kelis kartus buvo iš stovyklos pabėgęs ir sugautas. Jo kelias iš stovyklas visada ėjo i Lietuvą ir čia jam teko pakelti didžiausias kančias.

Paskutinį kartą pabėgęs 1946 metais, buvo sučiuptas ir tardomas GPU įstaigoje Antoniškiuose (taip bent tą vietovę vadina pats vokiečių, pažymėdamas, kad ji esanti netoli Latvijos sienos). Čia buvo centrinė tardomoji įstaiga. Kalinių buvo daugiausia lietuvių ir visos kankinimo premono, nes ir įrengimai buvo sugalvoti išgauti iš lietuvių partizanų ir politiniai nepatikimų žmonių prisipažinimus ir žinias.

Čia, Antoniškiuose, vokiečiai nusprendę nepripažinti, kad pabėgęs iš belaisvės, o tvirtinti, kad esąs vokiečių geležinkelietis pakelėje i tėvynę. Tas pasiryžimas gelbėtis iš rusų nagų jam kainavo daug sveikatos ir jam teko pereiti visas kankinimo kameras.

Pirma buvo patalpintas stovėjimo kameroje, tokioje siauroje, kad negalima buvo kaip nors susilenkti ar atsistėti. Iš šonų, pradėdant kojomis, buvo išrengti i viršū smailėjantieji cemento stulpai, taip kad stovėti tekdavo suglaustomis kojomis, negalint jų pajudinti.

Po 24 val., negavę prispažinimo, kaltinamąjį perkėlė i tokia pat siaurą kamerą, kurioje kiek augščiau kelių buvo įleista šalto vandens, nuo kurio nutirpdavo kojos ir visą kūną apimdavo neapsakomi skausmai. Po šios kameros, dar nepalaužus kalinio pasiryžimo, jis buvo perverstas vėl i siaurą stovėjimo vienetę, i rengtą taip, kad negalėtų nei rankų pakelti, su siauru išpjovimu prieš akis. Tame išpjovime degė nepalaujamai stiprios elektros šviesos, nuo kurių nebuvo jokio išsigelbėjimo. Toje vienetėje išbuvo 48 val. ir iš jos išėjo pusiau apakęs. Ir dabar dideliu nuostim. čiu esąs nustojęs regėjimo.

Neišgavę čia prispažinimo, perkėlė i Utėną, kur sekė 14 naktų nuolatiniai tardymai. Pagaliau buvo nugabentas i NKVD vyr. būstinę Kaune ir ten uždarytas rūsyje šalia centrinio šildymo. Kadangi buvo ten paliktas savo likimui, o gal ir užmirštas, tai turėjęs laiko išsilaužti. Keliaudamas link Vokietijos, Kazlų Rūdos miškuose pirmą kartą susitikęs lietuvių partizanais ir prie jų prisijungęs.

Partizanuose fiziniai atsiga- vės ir sustiprėjęs, vėl pasileido i kelionę, norėdamas pasiekti Vokietiją. Kalvačiuose buvo sučiuptas keturių rusų, kurie

į jtarė esant partizanais. Kadangi buvęs fiziniai labai stiprus, atsigaavęs ir gerai atrodeš, tai rusai su ypatingu įniršimu jį muše. Čia jis netekęs visų dantų. Po pirmųjų tardymų buvo nugabentas i Kybartus, kur vėl tris savaites naktimis tardė, sistematiškai mušdami. Mušama daugiausia buvo ties inkstais, taip kad ir dabar ne- pagydomai sergąs inkstais.

Partizanų ryšininkas

Neišgavus prisipažinimo, buvo vėl nugabentas i Kauną, kur, po septynių dienų badavimo, buvo paleistas arba, teisingiau pasakius, tiesiog iš- mestas, be jokių dokumentų ar pažymėjimų. Paleistas be dokumentų, nutarė melduotis Kybartų NKVD įstaigoje, kur buvo priimtas prižiūrėti tvarte 8 arklius ir būti milicijos vežėju. Viena iš pirmųjų ke- lionių, kuriose dalyvavo, buvo 1946 m. rugpjūčio mėn. milicijos ekspedicija i Kalvariją, kur partizanai buvo sulikvidavę visus bolševikų funkcionierius.

Šioje ekspedicijoje neapsėta be kovų. Partizanai pakėlė, je buvo bolševikų dalinius už- puolę ir kovoje tą dieną žuvo 27 milicininkai ir daug buvo

Namai pardavimui

RICHMOND HILL: Puikus dviešis šeimos namas, 25x100 sklypas, 11 kambarių, aliejum apšildomas. Abu butai tušti naujam savininkui. Puikus parkinys, tiktai du blokal nuo Leferts Boulevard. Kaina tikrai \$13.250.

PRIE WOODHAVEN: Par- duodama puikus dviešis šeimos namas, 11 kambarių, šeši bus tušti naujam savininkui. Garinė šildymo sistema. Arti susisiekimo linijų. Kambaria gražūs. Kaina \$14.000.

WOODHAVEN: Puikus vie- nos šeimos namas, pusė bloko nuo Forest Parko. Keturi miegamieji. Garinis šildymas. Gražūs, šviesūs kambariai. Kaina \$10.990.

WOODHAVEN: G r a ž u s dviešis šeimos namas, 12 kambarių, 25x100 sklypas. Garinė šildymo sistema. Arti Jamaica Avenue. Savininkai prašo \$13.990.

TURIME PIRKĖJŲ dides- niems bei mažesniems žemės sklypams. Pageldaujama, kad būtų Long Island, Westches- ter County arba šiaurinėje da- lyje New Jersey valstybės. Ga- lime gauti geras kainas, jeigu žemė tinkama. Pastatai nebū- tini. Kas turite sklypą ir ma- note jį parduoti, kreipkitės pas **ORMAN & MICHELSON**, 111-15 Jamaica Avenue, Rich- mond Hill, N. Y., arba telefo- nuokite Virginia 9-0842. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais rastinė uždara trečiadieniais.

ORMAN & MICHELSON
Real Estate - Insurance
111-15 Jamaica Avenue
Telefonai

sužestų, kuriuos jam teko arkliais vežti. Pačioje Kalva- rijoje radę 12 nužudytų bolše- vikų pareigūnų, gražiai su- guldytų eilutėje. Čia vokiečiai vėl pavyko susižinoti su par- tizanais ir tapti jų ryšininku. Būdamas arklį prižiūrėtoju ir vežėju, jis dažnai iš anksto sužinodavęs kur bus važiuo- jama, o jau pusę valandos vė- liau, tai buvo pranešta ir par- tizanams, kurie atitinkamai pasirodavo "priimti" eksped- icija. Tose vietose buvęs ir stiprus vienu vokiečių 120 partizanų dalinys, kurio vadą, vokiečių vyr. leitenantą, pats pažinojęs.

Pagaliau 1946 metų paba- goje, buvo NKVD iš tarnybos atleistas, gavo lietuviškai ru- sišką pasą ir pažymėjimą, kad gali keliauti i tėvynę, o susto- jimo vietose turi būti priima- mas ir registruojamas. Nuke- liavęs iki Isrutės, pastebėjęs, kad gerai saugoma pasienio zona negalėsias peržengti, pa- sukęs per Gerdauen, Tilžę, Pa- gėgius i Šilutę, kur lankę Ramučiu, Gečeliu, Šilmaiziu kaimus. Viename tų kaimų pradėjo dirbti pas vienus ūki- ninkus, o vėliau perėmė val- dyti tą ūkį, nes savininkai bu- vo nepajėgūs seneliai. Čia per- gyveno visą 1948-49 sukolcho- zinimo eigą.

Kolchoze buvęs brigadie- rium ir kartu partizanų ryši- ninku. Partizanai tais laikais jį apylinkėje buvę labai stip- rūs ir veikė net dienos metu, kartais atvažiuodami kokiai akcijai sunkvežimiais. Negalė- dami sutrukdyti kolchozu stei- gima, partizanai stengėsi bent sutramdyti per dideli žmonių išnaudojima. Pavyzdžiui, Šil- maiziu kolchozo pirmininką, ypatingai uoliai tarnavusį ru- sams, apdovanoję ordenais ir visokiomis privilegijomis, tris kartus mandagiai ir geruoju išpėje, tik tada, jam nepaklaus- sius, sulikvidavę.

Kaip Plymoutho lietuviai atsiskyrė nuo lenkų

(Atkelta iš 3 pusl.)

Vincas Semsys ir Mikas Toto- rius, surinkę tą sumą, nune- sė pas kleboną Burbą, kad šis pinigų palaikytų iki savaitės pabaigos. Šeštadienio rytą ko- miteto nariai užėjo pas kun. Burbą atsiminti pinigų. Staiga, kun. Burba ne tik nepripa- žįsta paėmęs pinigų, bet, dar plūdamas, komitetą išvaro iš klebonijos... Ryto metą, sek- madieni, sakydamas pamoks- lą, kun. Burba parapijos ko- mitetą, kurio pastangomis bu- vo pastatyta bažnyčia, paskel- bė vagimis...

Toks kun. Burbos elgesys vos nesuardė pradėjusios gražiai klestėti pirmosios lietuviškos parapijos. Dėl to kun. Burba neteko draugu, o daugelis žmonių ne tik pasitraukė iš parapijos, bet ir bažnyčią ap- leido.

Kaip jau sakiau, kun. Bur- bos pajamos buvo nemažos ir jis, pajutęs gana tvirtą pa- grindą po kojomis, pradėjo niško nepaisyti, emė gerti daugiau, negu sveikata jam leido. Klebonijos šeimninke buvo kun. Burbos sesuo, su kuria jis nuolat bardavosi. Pa- galliau jis privertė vargoninką, St. Bagdoną, vesti jo seserį, kuri buvo 15 metų vyresnė už jį. Jaunavedžiams kun. Burba itaisė karčiama, o vargoninku pasiėmė kažin kokį Baroną, kuris, atvykęs i Plymouthą, beveik nieko apie muziką ne- išmanė. Tuojau kilo kivirčiai tarp choristų ir naujo vargo- ninko. Kai vargoninkas Baro- nas pirmąjį parapijos choro dainininkelį, lavintai muzikoje, pasakė, kad ji apie muziką nieko neįsmananti, ji apleido repetitijų salę, o paskui ją — ir kiti choro dalyviai.

Tais laikais Plymoutho lie- tuvių parapijos choras buvo žinomas, kaip vienas geriausių lietuvių chorų Amerikoje. Ir, todėl, kai kun. Burba sužino- jo, kad jo choras atsiskyrė ba- žnyčioje giedoti, klebonas net apsišarėjo. Kaip kun. Burba didžiavosi savo choru, parodo šitoks faktas. Kai didžiųjų švenčių metu i Plymoutho lie- tuvių bažnyčią suvažiuodavo daugiau kunigų, tai, svečiams palinksminti, pietų metu kun. Burba pasikviesdavo tą chorą padainuoti.

Vėliau kun. Burba visokiais būdais bandė tą chorą atgal i bažnyčią gražinti, bet veltui. Nei gražūs žodžiai, nei pinigai, nės dovanos choro jau negrą- žino. Tarp choro ir kun. Bur- bos santykiai buvo galutinai nutraukti.

Dėl visų tų nemalonumų, ki- lusių šv. Kazimiero parapijo- je, buvo kaltas vienas kun. Burba. Jis nemokėjo įvertinti visų tų gerų pastangų, tos ge- ros valios, kurią jam, kaippo Lietuvos sūniui, buvo parodę Plymoutho lietuvių, lietuviš- kosios kultūros pionieriai. Ne- nuostabu, kad kun. Burba vis labiau ir labiau girtavo.

1897 metais verby šeštadi- enį, kun. Burba viešėjo pas Šil- vestrą Paukštį, Edwardsville, Pa. Grįžo namo apie vidurnak- tį. Ryto metą, sekmadienį, už- uot ėjęs i bažnyčią verby šventintai, kun. Burba buvo ra- stas sustingęs lovoje...

Kun. Burba mirė 1897 me- tais, kovo 27 dieną. Taip pasi- traukė iš gyvenimo vienas pirmųjų Amerikos lietuvių kultūros pionierių, vienas dra- senniųjų lietuviškos kovotojų, kuriam nepaprastos tų laikų sąlygos neleido padaryti da- ŗgiau, negu jo paties buvo no- rėta.

Nežiūrint to, be praeities ne- būtų dabarties. Nenuostabu, kad mes, kalbėdami apie Ply- mouth, angliakasių miestelį, kur daugiau, kaip prieš 60 metų lietuviai išsilaisvino iš lenkų įtakos, negalime nepa- minėti kun. Burbos vardo.

Ona Pilėnienė

nyčioje giedoti, klebonas net apsišarėjo. Kaip kun. Burba didžiavosi savo choru, parodo šitoks faktas. Kai didžiųjų švenčių metu i Plymoutho lie- tuvių bažnyčią suvažiuodavo daugiau kunigų, tai, svečiams palinksminti, pietų metu kun. Burba pasikviesdavo tą chorą padainuoti.

Vėliau kun. Burba visokiais būdais bandė tą chorą atgal i bažnyčią gražinti, bet veltui. Nei gražūs žodžiai, nei pinigai, nės dovanos choro jau negrą- žino. Tarp choro ir kun. Bur- bos santykiai buvo galutinai nutraukti.

Dėl visų tų nemalonumų, ki- lusių šv. Kazimiero parapijo- je, buvo kaltas vienas kun. Burba. Jis nemokėjo įvertinti visų tų gerų pastangų, tos ge- ros valios, kurią jam, kaippo Lietuvos sūniui, buvo parodę Plymoutho lietuvių, lietuviš- kosios kultūros pionieriai. Ne- nuostabu, kad kun. Burba vis labiau ir labiau girtavo.

1897 metais verby šeštadi- enį, kun. Burba viešėjo pas Šil- vestrą Paukštį, Edwardsville, Pa. Grįžo namo apie vidurnak- tį. Ryto metą, sekmadienį, už- uot ėjęs i bažnyčią verby šventintai, kun. Burba buvo ra- stas sustingęs lovoje...

Kun. Burba mirė 1897 me- tais, kovo 27 dieną. Taip pasi- traukė iš gyvenimo vienas pirmųjų Amerikos lietuvių kultūros pionierių, vienas dra- senniųjų lietuviškos kovotojų, kuriam nepaprastos tų laikų sąlygos neleido padaryti da- ŗgiau, negu jo paties buvo no- rėta.

Nežiūrint to, be praeities ne- būtų dabarties. Nenuostabu, kad mes, kalbėdami apie Ply- mouth, angliakasių miestelį, kur daugiau, kaip prieš 60 metų lietuviai išsilaisvino iš lenkų įtakos, negalime nepa- minėti kun. Burbos vardo.

Ona Pilėnienė

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. Murray Hill 8-8677

12 Shore Lane, Bay Shore, L.I.
Telef. Bay Shore 7-3710

VALANDOS:
Susitarus: ketv. ir šešt. nuo 5 iki 8 v. v.
Susitarus: pirm., antr., trečiad. ir penkt. visą die- ną ir šešt. tik iš ryto.

DR. F. M. BINTAKYS

91 Hanson Place
Brooklyn 17, N. Y.
Telefing 9-5285

VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 4 ir Šeštadieniais nuo 3 iki 6 ir pagal susitarimą

PETER GUSTAITIS, Jr., M.D.

87-20 85th Street
Woodhaven, L. I., N. Y.

VALANDOS:
2 — 3 popiet
6 — 8 vakare
Ketvirtadieniais ir Ivenad. tik susitarus
Tel. Virginia 9-6125

DR. A. PETRIKA

(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Evergreen 7-6868

DR. JANINA SNIESKA

(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. TAYlor 7-8231

VALANDOS:
1 — 7 val.
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šeštadieniais po pietų uždaryta.

DR. BLADAS K. VENCIVS

(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

JOSEPH ZABNER, M. D.

AKIŲ GYDYTOJAS
35 E. 7th Street
New York, N. Y.

VALANDOS:
Trečiadienį ir šešt. 10—12
Pirm., Treč., Penkt. 6—8
Tel. OR 4-8038

JOSEPH SAMOSTIE, M. D.

Buys Berlyno universiteto klinikių prof. asistentas
Vyrų ir moterų aštrios ir chroniškos ligos.
RENTGENAS — ELEKTROTHERPIA.
Nuo 10 val. ryto iki 6:30 v. p. p. Čia pat moterų ligų gydytoja
Priėmimo val. ntr. treč. ir penkt. nuo 10 val. ryto iki 6:30 val. vak.
New York 3, N. Y. (Tarp 2nd ir 3rd Ave) 220 East 12th St.
Tel. AL 4-4437

JOHN DERUHA, M. D.

Pūsles, odos, kraujo, vidaus ligos ir nusilpimad. Nerval, glendos, užkietėjimai, vidiniai skauduliai.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th St., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privaziuoti iš vietur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

LEONA'S BAR & RESTAURANT

LEONA IR JUOZAS PETRAICIAI, Sav.
341 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVERgreen 4-9414

SCHOLES BAKING, Inc.

LIETUVISKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepage visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikš- tynoms, gimtadieniams ir kito- kioms iškilimėms. Visus užsa- kymus mes išpildome koše- riausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8302

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIONAS IR SONUS EDWARDAS MISIONAS SAVININKAI
Lietuviška Uželga, kur visį myli užėiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiais būsite maloniai aptarnauti
Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

PHILIP BENDER

AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams. Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR

Kazys ir Alina Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausias rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th-St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

ANNA'S BEAUTY SALON

ANNA SEEBERG, sav. estų tautietė
Acdaryta 10—8 val. (antr. ir šešt. 10—5)
Plaukų garbinavimas \$7.50 ir daugiau.
Papuosisimas antakių ir blakstienų
581 LEXINGTON AVE., NEW YORK 22, N. Y.
(Tarp 51 ir 52 St.) Telefonas PL 3-5967

REGINA FLORIST

NAUJAI ATIDARYTA GĖLIŲ KRAUTUVĖ
P. RASIMAS, Sav.
Patyręs lietuvis gėlininkas yra pasiruošęs patarnauti visais atvejais ir visomis progomis
Vestuviniai bukietai, koražai, gedulo vainikai ir kitoks patarnavimas. Gėlių sėklos ir t. t.
GĖLĖS PRISTATOMOS I NAMUS IR SALES.
522 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
STagg 2-7909

BALTOJI MĚŠKA ATEINA...

KAS KARTĄ PARAGAUJA, TAS VISADA GERIA LIETUVIŠKĄJĮ BALTOSIOS MĚŠKOS ALŲ...
Tai mūsų garbė ir pasididžiavimas, nes Baltosios Mėškos alų geria ir, jį begerdami, giria visi kitataučiai.
RYTINIŲ VALSTYBIŲ LIETUVIAI, GERO ALAUS MEGE- JAI, VISUR REIKALUOKITE BALTOSIOS MĚŠKOS ALAUS, NES, IŠ TIKRŲJŲ, —GERAS IR GARDUS ALUS.
Baltosios Mėškos alus turi geriausia Europos apynių alaus skonį.

Taip, tai tikras, pilna ta žodžio prasme, apynių alus.
DISTRIBUTORIAI IR PAVIENIAI PIRKĖJAI NESIGAILĖSITE, KREIPĖSI TIESIOG I
WHITE BEAR BREWING CO., INC.
400 E. MARGARET STREET, THORNTON, ILL.
Telefonas: THORNTON 5539

NEDARBO APDRAUDOS SISTEMA

Daugelis žino, kad Social Security Aktas užtikrina senatvės pensiją. Tačiau, mažiau kam žinoma, kad tikruoju metu tas pats Aktas įsteigė dabartinę Nedarbo Apdraudos sistemą, nors į šį fondą moka tik darbdaviai (išskyrus Alabamos ir New Jersey valstias, kur moka ir darbininkai). Įdomu, kad šios pašalpos išmokamos ne federalinės vyriausybės įstaigai, bet pačių valstybių darbo įstaigai.

Nors darbo biržų tarnyba beveik visose valstybėse yra ta pati, bet kiekviena valstybė, įskaitant ir Aliaską, Hawaii bei Columbijos Distrikta, turi savo nuostatus, kurie papildoma nedarbo apdraudos įstatymą ir vykdo savo programą. Pašalpų dydis, pašalpų išmokėjimo laikas, administracinė tvarka ir tinkamumas pašalpai gauti yra skirtingas beveik visose valstybėse. Tačiau visos valstybės privalo suderinti su tam tikrais federaliniais įstatymais, nes ji apmoka šių programų administracijos išlaidas, įskaitant viešųjų darbo paklausos įstaigų išlaidas.

Programa veikia šiuo būdu: Kiekviena valstybė turi nedarbo apdraudos mokesčio įstatymą, kuris nusako kokio didumo fondas turi būti sudaromas iš darbdavių mokesčių. Surinkti mokesčiai, kiekvienos valstybės atskira sąskaita, suplaukia į Federalinį Rezervo Fondą. Iš jo kiekviena valstybė gauna apdraudai reikalingas išmokėti sumas. Kiekvienos valstybės įstatymas pažiūri, jog šitokia apdrauda mokama tik laikinai darbo netekusiems asmenims. Vėliausiu laiku nedarbas yra tiek sumažėjęs, jog valstybių nedarbo apdraudos rezervai yra nepaprastai išaugę. Praėjusių gruodžio mėnesį fondas turėjo 8 bilijonus, 400 milijonų dolerių.

Federaliniai ir valstybiniai nedarbo apdraudos įstatymai globoja prekybos ir pramonės darbininkus, kurių darbdaviai užlaiko stambesnę samdomąją jėgą. Daugelis valstybių negloboja mažų bendrovių su vienu, dviem, trimis darbininkais arba firmų, kurios didesni darbininkų skaičių naudoja ilgiau kaip 20 savaites.

Šiuo metu nedarbo apdraudos įstatymas negloboja žemės ūkiu, namų ir vyriausybės darbininkų ir tarnautojų, dirbančių ir šalpos organizacijose. Specialus federalinis įstatymas užtikrina nedarbo apdraudą geležinkelio darbininkams.

Daugelyje valstybių nedarbo apdraudos pašalpos dydis priklauso nuo to, kaip ilgai jis buvo tarnyboje. Paprastai, už pirmąjį nedarbo savaitę jis nėra apmokamas. Jei jis darba palieka savanoriškai, be rimtos priežasties, arba jis atleidžiamas dėl blogo elgesio, jis turi dar ilgiau laukti savo pirmosios pašalpos.

Visos valstybės draudžia mokėti nedarbo pašalpą darbininkams, kurie tiesioginiai dalyvauja streike, nors dvi iš jų pradeda mokėti, jei streikas užsitęsia ilgesnį laiką.

Didžiausios pašalpos nesiekia daugiau kaip 20,30 dol. savaitėje. 11 valstybių moka papildomai už kiekvieną nedirbantią savaitę. Pašalpa mokama ne ilgiau kaip 16-26 savaites. Daugiau kaip pusėje valstybių šis laikas — 22 savaitės.

Atleistas darbininkas, žinąs, jog jis turi teisę gauti nedarbo pašalpą, privalo užsiregistruoti nedarbo apdraudos įstaigoje ir tuo pačiu metu — darbo pasiūlos valstybinėje įstaigoje. Jis negaus pašalpos, jeigu nesutiks dirbti savo profesijos darbu, kuri jam pasiūlys sąkyta įstaiga. Tačiau jo negali priversti imti siūlomą darbą, jei ši vieta yra laisva dėl streikų ar kitokių nesuspriptomų, arba darbo sąlygos yra menkesnės, negu kad darbininkas turėjo pirmiau.

DĖDĖS BALAMŪTO PAMOKSLAS

Nepriklausoma Lietuva turėjo savo kalbininkus, kurie stengėsi subendrinti aukštą, čiu, žemaičių, kapsų, zanavykių ir dzūkų tarmes. Didelė dalis tų pastangų buvo laimėta: žodžio vienas žemaičiai nebetaria vyvas, dzūkai Djevo — Dzevas ir t.t. Bet, dar liko daug neaiškumų.

Pavyzdžiui, „kumelės sūnus — kumeliukas, o dukta kumelaitė“. Tai gerai. Bet, štai, karvės sūnus jau ne karviukas, bet veršis, o dukta ne karvytė, bet teluikė. Tai negerai. Kiaulių šeimoje — aiškus skilimas: sūnus ne kiauiliukas, bet paršas, o dukta, pagal motiną, kiauilaitė.

Zmonėse irgi netvarka: Ištekėjusios moters sūnus ne moteriukas, bet berniukas, lyg, rodos, jis priklausytų bernui... Dukta ne moteraitė, bet mergaitė, tarytum ji būtų merginos dukta... Kalbininkai prašomi paaiškinti.

Zmogus gyvena ne tam, kad valgytum, miegotum ir, išalkęs, vėl valgytum, bet, kad ką nors gero atliktum sau, draugui, kaimynui, visuomenei.

Atsiminkime, kad šiandien ne veikia mes paruošiamie rytojams gyvenimai. Gera darė, rasime gera. Pikta darė, eisime į pекlą. Ką pasėsi, tai ir pjausi.

Aną karštą dieną užėjau į salūną išsigerti alaus. Radau pažįstamą. Jis, gale baro stovėdamas, užtraukė:

„Išgerk, išgerk...“
Brolėli, mano, — Gal jau paskutinė ši balta diena. Kai mes numirsim, Kapuose užvers, I mūsų vietą Mūs draugai išgers...“
— Negalvok apie mirtį, bet dirb ir žūrėk, kad paliktum ką nors atmintino, — subariau kaimyną.

— Aš savo pareigą jau atlikau ir mano pėdsakai bus matomi, mažiausiai, šimtą metų, — išdidžiai atkirto kaimynas.

Gerai žinodamas ji, kaip dėl delį tinginį, suabejojau tais jo žodžiais ir todėl paprasčiau įrodyti.

— Gerai, galėsiu įrodyti, — jis man atsakė. Bet... iš stiklo alaus.

— Sutarta, — atsakiau. Jis mane šusivedė už kampo, prie kaimyno namo, ir parodė pėdas, išpaustus dar nesudžiūvusiamie šaligatvio cemento

— Tai mano pėdsakai, kurie ilgai neišdils, — jis man paaiškino.

— Tokių veikėjų, kaip tu, yra labai daug, bet kam jie reikalingi, — pastebėjau. Mano draugas Atliktas Kriukis, kuris veik niekad nepyksta, ši kartą, supykęs, pasakė:

„Ar tu esi katalikas, Cicilikas, bolševikas, Ar apžėles, arba plikas, Būk žmogus.“

Kai žmogus žmoniškas, ir veidas kitoniškas. Vieni kitiems gero darydami, būsime patenkinti ir laimingi. Todėl nepamirškime savo, žmogaus, pareigų.

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų, uogų, šaknų ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nerviškių ligų ir nerviškių galvos skaudėjimų, nuo šaltų ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — išvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Pristunciam į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY,
South Boston 27, Mass.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

(Kabaretas)

BARAS, RESTORANAS,

SALE vestuvenės, parengiamas, susirinkimams etc.

Vyt. BELECKAS, savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

ACME LIQUOR STORE

SAM SAPEGA, Savininkas
DIDZIAUSIAS IMPORTUOTO IR VIETINIO VYNO BEI DEGINTINĖS PASIRINKIMAS

Nuolaida perkant dėžėmis. Pristatoma į namus.
2110 Flatbush Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. NA 8-4343

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS

SALE SEIMYNNINĖMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

KARL EHMER — PORK STORES

Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuovėse:

68-38 Myrtle Avenue Glendale, N. Y.	185-24 Horace Harding Bld. Fresh Meadows, Flushing
68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y.	219 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y.	176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
60-04 Woddside Avenue Woodside, N. Y.	4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
	19 West Post Road White Plains, N. Y.

6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA

KLEEN KOL COAL CO.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviems

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRŪNAS-BALTON,

Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

J. M. BUYAUSKAS

NAUJAI ĮRENGTA KOPYLIA

22 DAVIS AVENUE, KEARNY, N. J.
Telefonas: KEarny 2-2588

JUOZAS GARŠVA

KOPYLIA LAIDOTUVĖMS

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
Telefonas, EVergreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviems

MARCY FUNERAL HOME, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVE., BROOKLYN, N. Y.
(KOPYLIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. Newton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

KELIŅONĖS LAIVAIS IR LĒKTUVAIS
IVAIRIAUSIOS APDRAUDOS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO
BIZNIO KNYGŲ VEDIMO,
TAKSŲ (INCOME TAX) PARUOSIMAS
PINIGŲ PERSIUNTIMO IR SKOLINIMO
IMIGRACIJOS IR PILIETYBĖS
NOTARINIŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMO

Vertimų ir įvairiausių kitais reikalais

KNYGYNAS — LAIKRAŠCIAI IR KNYGOS

Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus broilai

ALBINAS IR KAZYS TREČIŲKAI

315 WALNUT STREET (kampus Adams St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas Market 2-4867

HENRY J. WYSON

(Vencevičius)

GENERAL INSURANCE

Bendros apdraudos reikalais patartina kreiptis į jauną, bet patyrusį toje srityje savo tautiečių. Gausite tinkamą ir sąžiningą patarnavimą.

536 JAFFREY COURT Brooklyn 35, N. Y. NI. 8-6222
611 HICKSVILLE ROAD Bethpage, New York
Hicksville 3-5898

ALBRECHT & KOELBER

MĒSOS URMO PARDAVIMAS

197 NORTH 6th ST., BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-6322

CAPPIELLO KRAUTUVĖJE

Galite gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų rašomųjų mašinėlių, dūjomis bei aliejumi kurenamų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių namų apyvokos dalykų.

Jau 36 metai, kai Cappiello sąžiningai tarnauja visiems savo klientams.

Visi Brooklynio ir apylinkės lietuviai perka Cappiello krautuovėje.

Cappiello krautuovėje gaunamos Lietuvosios plokštelės.

CAPPIELLO KRAUTUVĖ

706 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 8-7848

PIRKDAMI BALDUS DIRBTUVĖJE

JŪS SUTAUPYSITE 50 NUOŠIMČIŲ

(Parodė ši skelbima)

Mes kviečiame aplankyti mūsų minkštų baldų dirbtuvės parodą ir pasinaudoti šia proga.

Mes gaminame baldus pagal užsakymą ir individualių skonį, duodami penkių metų garantiją.

Niekur nerastite gražesnių, tvirtesnių ir geresnių baldų, kaip mūsų keturių aukštų dirbtuvėje.

Mūsų gamybos baldai Lietuviams yra žinomi nuo 1928 metų. Dabar mes same pasirošę patarnauti ir naujakuriams...

ATLANTIC UPHOLSTERY CORP.

(Prieš Williamsburg Savings Bank)

174 BROADWAY (Driggs Ave.) BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1954

DĒMESIO

Kviečiame vyrus ir moteris, senus ir jaunus, stoti į Lietuvos Išganymo Armiją (Lithuanian Salvation Army)

Reikalingi mokantieji skambinti pianu, grojantieji armonika, ar kitokiu muzikos instrumentu. Kreiptis kiekvieną sekmadienį 3 val. p. p. 543 Leonard St., Brooklyn, N. Y.

Pirm. D. DISKEVICIUS

Tel. Virginia 9-3112

PARK FLORIST

Matthew Mazeika

Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.

8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

NORITE GEROS — MENISKOS

FOTOGRAFIJOS:

PORTRETO, SEIMOS, VAIKŲ, įvairių progų nuotraukų?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAZELIS,

baiges New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

WM. J. DRAKE
(DRAGUNAS)
85-03 Wareham Pl.
JAMAICA ESTATES 3, N. Y.
JAmica 6-7272

KĖSTUTIS W. MICHELSON
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL 18, N. Y.
Virginia 7-4111

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

ANTHONY J. WESLAN
(VIZIANSKAS)
16 Court Street,
BROOKLYN 11, N. Y.
MAin 5-1260

GERIAUSIS

INSURANCE IR REAL ESTATE

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.

Telefonai:
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

Anne M. Sabliskas

Pirmoji Lietuvių
CHIROPRAKTORĖ
Ligoniai priimami antradieniais ir
ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais nuo 1 iki 5 v. v.
ir pagal susitarimą
902 BELMONT AVENUE,
Brooklyn 8, N. Y.
APlegate 7-4236

DABAR LAIKAS

Užsirašykite į auto mechanikų ir sferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėsim jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmokę gauna diplomus. Padėdami gauti darba. Pamokos dienomis, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo srities zinojai. Mokykla veikia nuo 1916 m. L. TIKNEVICIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
(Tarp 9-10 gatvių)
New York City

JONAS PATAŠIUS

Ziedai, laikrodžiai, jų taisymas, kosmetika ir religiniai dalykai.
307 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

A. ANDRIUSKEVICIUS

Laikrodininkas

Taisomi ir parduodami laikrodžiai, ziedai, apyrankiai, auskarai ir t. t.

485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

\$295 Prabangus žuolinis karstas, laidotuvių vežimas ir vienas limuzinas į bet kurias vietas kapines. Jums kainuos \$495 tokios laidotuvės. Bet Polako kaina — \$295.

Su aukštu apmuštu karstu pigiau kaip \$185

Pilnas karstų pasirinkimas Žemiausios kainos. Vis tiek, kur jūs gyvenate. Polakas Jums gali patarnauti.

Antanas Polakas

LAI DOTUVIŲ KOPYLIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

New Yorkas ir Apylinkė

Paš mus

Dr. B. K. Vencius su sūnum Armu išvyksta atostogų vie. nam mėnesiui i Maine valstiję. Kabinetas bus uždarytas nuo rugpjūčio 5 iki rugsėjo 8 d.

V. Alšauskas ir žmona E. miuja. ligamečiai Vienybės skaitytojai ir šios apylinkės gyventojai, išvyko gyventi i Tampa, Florida, kur jie turi nuipirkę namą.

Dr. J. Snieskienė su vyru ir sūnum išvyko atostogų i Kanadą. I savo ofisą ji sugrįš rugsėjo 18 d.

Ad. Dimas, mūsų bendradarbis, su žmona nuvykęs i Kanadą. mums rašo: "Tikrai malonios atostogos. Ispūdių patiekiau ir spaudai."

J. M. Tumavičienė, žinoma Naujosios Anglijos veikėja, praneša, kad Bostone planuojama rengti Aviacijos Dieną, kurios pelnas busias paskirtas Dariaus - Girėno paminklui Brooklyne statyti.

M. Zablockas, Pelėdos žurnalo redaktorius ir leidėjas, savo knygyną Chicagoje parėdavė J. Karveliui, turinčiam knygyną toje pačioje Halsted gatvėje.

Adv. S. Briedis, aplankęs Kaliforniją, Los Angeles ir San Francisco, šiomis dienomis grįžo i Brooklyną.

J. Styrą, A. Smagorius, J. Balčiūnas, J. Mockevičius ir kiti vienybėčiai savo atostogų, gas praleido Menderių ūkyje, White Sulphur Springs, N. Y.

M. Vaškienė, ligametė Vienybės skaitytoja, po ilgesnių atostogų, praleitų įvairiose vietose, šiomis dienomis grįžo i Brooklyną.

J. G. Nuobara, brooklynietis, net tris kartus sužeistas Korojeje, neseniai grįžo namo.

P. Zarlanda, siuvėjų kontaktorius, šiomis dienomis nupirko viešbutio, restorano ir baro biznį, eantį Hampton Bays, L. I.

P. Šimenienė prašo pranešti, kad jės vadovaujamas Moterų Vienybės iškilai, turėjusi įvykti Mastic Beach, L. I., yra atšaukta.

J. Ginkus su žmona atelantį pirmadienį išvyksta i Menderių ūkį dvimėsi savaitėms atostogų.

Dr. P. Dags, mūsų bendradarbis, kuris šiuo metu yra Toronto, Kanadoje, atsiuntė įdomią korespondenciją apie tos Lietuvos kolonijos veikimą.

TRYS GRAŽŪS KAMBARIAI su baldais ir visa kita reikalinga apyvoka, išnuomojami šeimai arba pavieniams asmenims, svarioje rezidencinėje sekcijoje. Kreiptis: 88 Crystal St. (Tarp Liberty ir Glenmore Ave.), Brooklyn 8, N. Y. Telefonas: TA 7-4590

Dėl Sidzikausko kelionės i Europa

Kokie LLK pirmininko V. Sidzikausko kelionės i Europa uždaviniai?

I šį klausimą atsako pats Lietuvos Laisvės Komitetas. Jis rašo:

Bendrai su Europoje esančiomis mūsų institucijomis ivertinti tarptautinę padėtį ir pagal tą ivertinimą padaryti bendras išvadas, tiek politinės strategijos, tiek organizacijos srityse.

Bendrai su Europoje esančiomis institucijomis apsvaryti Lietuvos laisvinimo programą ir darbų pasiskirstymą. Išsiaiškinti informacinės veiklos suintensyvinimo ir koordinavimo klausimus (leidiniai svetimomis kalbomis, transliacijos lietuvių kalba iš D.

Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos ir kt.).

Pasitarti PLB reikalais ir lietuvių šalpos reikalais.

Išsiaiškinti Baltijos valstybių tarpusavinio bendravimo ir bendradarbiavimo apimtį, būdus ir veiksmus Europoje, taip pat mūsų pozicijas santykiuose, su gudais, ukrainiečiais, lenkais ir iš šių santykių kylantių problemų sprendimo galimybes.

Išsiaiškinti mūsų europinių institucijų veiklą paramą Kersteno rezolucijai praveisti ir įvykdyti,

Išsiaiškinti pavergtųjų Europos tautų padėtį Europos Taryboje ir Europiniame Sąjūdyje.

J. Norkų palaidojus

Liepos 16 d. savo bute, 102. 34-91 Ave., Richmond Hill, N. Y., širdies liga mirė Jurgis Norkus, sulaukęs 65 metų amžiaus.

J. Norkus gimė 1888 m. Lietuvoje, Kedainių apskr., Seduvos valsčiuje. I Amerika atvyko 1906 m. Apsigyveno Philadelphia ir dirbo įvairiose dirbtuvėse. Vėliau atvyko i New Yorką. Gavę darbo stiklo pramonėje. Išmokęs stiklo apdirbimo darbų, nutarė išteigti savo dirbtuvę. Pradžią buvo sunki, reikėjo išsiversti iš mažų darbo sutauų, bet pasiryžimo ir ištvermės netrukus, išėjo i gamybininkus. 35 metus išlaikė Crystalline Mfg Co., kurią dabar paveldėjo sūnus Robertas.

Vėlonis paliko 3 seseris (dvi gyvena Amerikoje ir viena Lietuvoje), žmoną Teofilę, sūnų Robertą, marėią Aldoną ir 6 mėn. anūkė Aldoną, kurią nepaprastai mylėjo.

Norkus priklausė Susivienijimui. Atletų Klubui ir Piliėčių Klubui. Prenumeravo ir skaitė Vienybę.

I laidotuves atvyko vėlonio sesuo Emilija Zemačienė iš Chicago, giminė, Gulbinienė su šeima, iš Clevelando, artim draugai Oriental su šeima iš Waterbury, Conn., daugelis vietos draugų ir pažįstamų. Palaidotas liepos 20 d. Farmingdale kapinėse.

Tėbūnė jam lengva Amerikos žemė. J. G.

VIESA PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Teofilėi Norkuvienėi už pakvietaimą mano šeimos dalyvauti jės vyro Jurgio Norkaus laidotuvėse ir už padengimą trims asmenims kelionės išlaidų lėktuvu iš Clevelando i New Yorką ir man vienai atgal.

Dideles ačiū jauniesiems Norkams ir Strumskiams už sudarytas sąlygas mano dukteriai Grožvydai ir sūnui Rim. gaudui praleisti vasaros atostogas jų globoje.

Jadvyga Gulbinienė

STUDENTŲ ŽINIAI

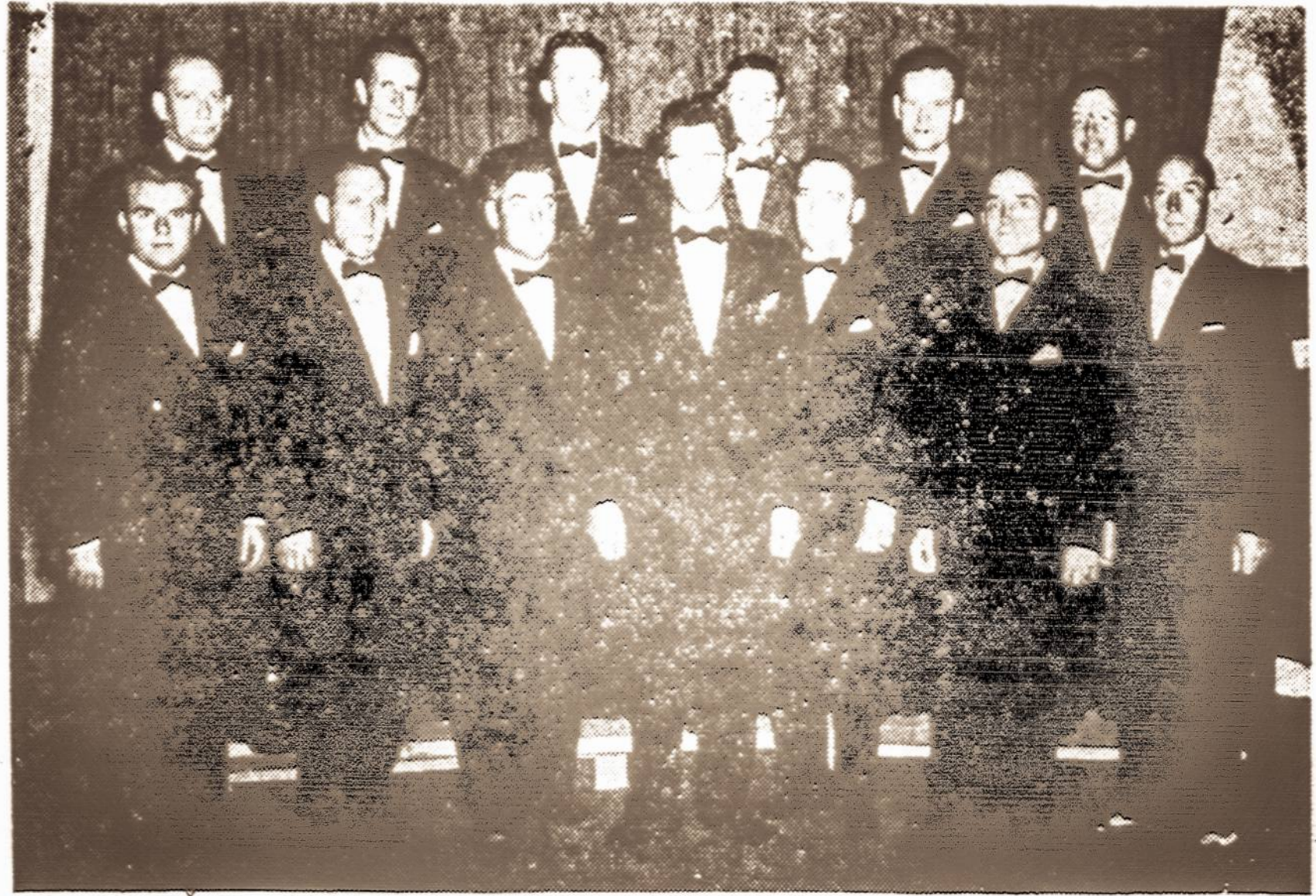
Šį sekmadienį, rugpjūčio 2 d. 12 val., Apreiškimo par. patalpose įvyks studentų susirinkimas. Permatoma surengti studentų gegužinį. Visi studentai kviečiami dalyvauti.

PLANAI KITIEMS MOKSLO METAMS

V. Čižūnas ir B. Kulyš atstovavo ALM S-gos C. V. ba liepos 5-14 d. įvykusioje kursuose Putnam, kur keturių lietuviškųjų kongregacijų lietuvaltės seserys (mokyklų vizitatorės bei vadovės) su kvietimais specialistais naujakuriais apvarstą lituanistinio mokymo reikalus, programas ir darbo planus ateinantiems mokslu metams. Seserys susidarė nemažus pluoštus mokomosios medžiagos pagal naujuosius reikalavimus.

PIRMU KART NEW YORKE!
LIETUVIŲ GAMINAMAS ALUS
"BALTOJI MEŠKA"
Alus pristatomas i namus įvairiais kiekiais ir gaunamas geresnėse užteigose:
CH. J. MARMA | **J. M. S. GINKUS, Jr.**
110 MESEROLE STREET, | 495 GRAND STREET,
Brooklyn 6, N. Y. | Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV. 4-6435 | Tel. EV. 4-9293
WEST HAVEN BEER & ALES, Inc.
146-152 So. 1st Street, Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV. 7-5471

PIRMOJI GEGUŽINĖ KARIO NAUDA

Great Necko Lietuvių Vyrų Choras, su muz. M. Cibu viduryje

GREAT NECK, L. I. — Kario žurnalo nauda gegužinė, įvykusi čia liepos 12 d., buvo sėkminga. Rūpestingas organizacinis ir programinis pasirėngimas pelnytai susilaukė moralinės ir materialinės paramos tolimesnei Kario egzistencijai, jo tobulinimui.

Artėjant programos pradžia, Kasmocius salė jau buvo pilna žmonių.

Dar prieš programai prasidedant, svečiai turėjo mažą staigmeną: čia pat salėje buvo rengta kukli mūsų buvusių karinės spaudos parodė. Visa eilė istorinių bei šiuolaikinių KARIO numerių, išėjusių Nepriklausomoje Lietuvoje ir vėliau, o taip pat karinės mūsų literatūros bei mokslo knygų, žurnalu, kalendorių, — puosė išsisa salės sienos dalį. Parodėle technikai apipavidalino ir prižiūrėjo Liet. S-gos Ramovės New Yorko skyriaus narys p. Juodis.

Atidarydamas vakaro programą, ir pasveikindamas susirinkusius svečius, keletą minčių pareiškė red. Simas Urbonas. Jis priminė, kad mūsų Karys yra gimęs 1919 m., aršiausiu Nepriklausomybės kovų su ru-

šais — bolševikais metu, kad mes jau anuomet akis akinusitikome su raudonųjų maru, kuris šiandien mėgina užlieti visą pasaulį.

Toliau redaktorius pažymėjo, kad dabartinis Karys, lietuvių karių veteranų žurnalas (netrukus sueis treji metai) tęsėsi šią kultūrinę buvusios mūsų kariuomenės tradiciją Amerikoje, žūt būt, norėdamas ją parnešti išlaisvintam Tėvynei Lietuvon. Nors ir po neįgaliai, Karys turi savo bičiulių viso laisvojo pasaulio šalyse, visuose kontinentuose.

Gegužinės programoje pirmiausia pasirodė Great Necko Lietuvių Vyrų choras, sudainuodamas šias dainas: Gaudžia trimitai, Balmok, tėveli, Pajūrio daina ir Lietuvos karieivėliai. Pabaigai buvo sudainuota kaimiška Polkutė, akordeonais palydint.

Toliau seke aktualūs kupletai, kuriuos parengė Sim. Urbonas. Dainavo: J. Ciplickas, T. Linartas ir S. Urbonas. Akordeonais lydėjo M. Cibas ir Vyt. Daugirdas (JAV parašutinkinkas, praeitais metais atlikęs karinę prievolę). Šioje programoje dalyje buvo linksmas forma duota trumputė Ka-

rio istorija, kiek kitų aktualijų, o ypač stipriai buvo atsiakaityta su "progresyvais," su anais didžiojo visų lietuvių priešopadžiažiais (pačių mūsų komunistų pavadinimais iš 1940 m. okupacijos dienų).

Programos pabaigai magikas Vytautas Antanas Jurgėla (kpt. P. Jurgėlos sūnus) davė magikos seansą. Ir ši programos dalis smagiai nuteikė žiūrovus.

Toliau vyko loterija, kuriai dovanas suaukojo Brooklyno ir Great Necko lietuviai.

Gegužinės svečių vaišės ir šokiai nusitęsė ligi vidurnakčio.

Sokiams grojo Ad. Jezavito orkestras. Alma Kasmociūš pasirūpino šiai gegužinei ir lietuviško Baltosios Meškos a. lučiu.

Būtina pažymėti, kad svarbiausiu programos punktu buvo vyrų choro pasirodymas. Nedidelis 12 vyrų vienetas, vadovaujamas energingo muz. Mykolo Cibo, iš tikrųjų davė, ką galėjo. Apskritai, programa paliko gero įspūdio. Malonu pastebėti, jog šiame parengime dalyvavo daug es. nųjų lietuvių. D.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **2 1/2%** Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25 to \$10,000

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

M. and Z AUTO COLLISION WORKS

J. MAIDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS
Lietuvių specialistų auto talsymo dirbtuvė
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8-9794

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

JUOZAS GINKUS, VEDĖJAS
TREČIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK.
IS WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET | BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

WAGNER THEATER

KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA
PASAULINĖ KRONIKA
JAUKI KINO TEATRO SALĖ
Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitėi
110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
Patogus privažiavimas:
Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 3-2613
BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave. Stoties.

JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
ĮVAIRŪS GERIMAI, PIRMOS RŪSIES MAISTAS
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 4-9533.

Priilaukykite Pinigus Savųjų Tarpe!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
X. STRUMSKIS, savininkas
322 Union Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089
Vienintelė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 17 metų.

MICĪULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje. Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of FINE CLOTHES FOR MEN.
1245 BROADWAY | BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).